

časopis košických bohoslovcov

Boromeo

II. číslo občasníka, 2014

+ DARČEK
CD Naplnená (Poetica Musica)

V ČÍSLE NÁJDETE

Editoriál <i>L. Imrich</i>	3	7 bolestí <i>P. Pasternák</i>	21
Deň za dňom <i>F. Sokyra</i>	4	Poklady diecézy <i>T. Jacko</i>	23
Odišiel do večnosti <i>P. Papcun</i>	7	Nazaret <i>M. Jaklovský</i>	23
Naším domovom je Cirkev <i>L. Hatala</i>	8	Bol som uzdravený <i>(rozhovor)</i>	24
Po desiatich rokoch opäť v seminári <i>(rozhovor - o. J. Kohut)</i>	10	20 rokov seminára <i>P. Schmotzer</i>	28
Pohľad do života rodín ... <i>(rozhovor - o. P. Ceľuch)</i>	12	Po roku skúseností ... <i>(pastoračiaci)</i>	32
Prišli medzi nás <i>(prváci)</i>	14	Aby ti pri mne bolo dobre <i>M. Jaklovský</i>	36
Pápežov Twitter <i>(Svätý otec František)</i>	16	Bolesť a smrť Ježiša Krista <i>D. Adamčík</i>	38
Zmysel utrpenia? <i>M. Jaklovský</i>	17	Pápež búrajúci múry <i>B. Byčánek</i>	40
Kto si, Mária? <i>B. Byčánek</i>	18	Zažil si Ho? <i>M. Gočík</i>	42
		Posadnutý diablom! <i>I. Seman</i>	44

BOROMEO (www.kske.sk/boromeo) - **Šéfredaktor:** Lukáš Imrich - **Redakčná rada:** Marián Jaklovský, Mathias Gočík, Jakub Pichoňský, Peter Pasternák, Peter Schmotzer, Boris Byčánek, Lukáš Hatala, Tadeáš Jacko, František Sokyra, Dominik Adamčík - **Grafická úprava:** Marián Jaklovský, Matej Futej, Lukáš Hatala, Dominik Adamčík, Marek Pich - **Vydáva:** Kňazský seminár sv. Karola Boromejského - **Adresa:** Hlavná 91, 042 03 Košice - **E-mail:** casopisboromeo@gmail.com - Vychádza dvakrát do roka - **Tlač:** Vydavateľstvo Michala Vaška, Námestie Kráľovnej Pokoja 3, 080 01 Prešov - **Predná obálka:** Judit Bíró - **Zadná obálka:** Lukáš Imrich

*Kto
z nás ešte nedržal v
rukách malé dieťa? Je to naozaj
zvláštny pocit mať v náručí to malé, krehké
nemluvňa. Ono je úplne odkázané na starostlivosť
svojich rodičov, zvlášť matky. Bez pomoci druhých
ľudí by dlho neprežilo.*

*Boh sa rozhodol vykúpiť ľudstvo z hriechu. Mohol
to urobiť akýmkoľvek spôsobom. On si však vyberá vykúpiť
človeka v tele človeka. Prečo to urobil takto, keď stačilo iba
„lísknuť prstom“ a všetko by bolo vybavené? Ved' je predsa
Všemohúci... Boh sa však rozhodol stať človekom, aby mu
ukázal, ako veľmi ho miluje, aby mu týmto aktom vyjadril svoju
solídaritu. Aby mu zjavil, že On nie je Boh niekde ďaleko, ale
je „Boh s nami – Emanuel“. Prichádza ako malé dieťa. Ako
ten, ktorý sa v zraniteľnosti novorodenca dáva celkom do
rúk človeka. Týmto „spoločným sa“ na nedokonalých
ľuď sám seba „obmedzuje“ a zároveň ukazuje, ako
ľudstvu dôveruje. On nechce vykúpiť človeka
bez človeka. Boh sa daríva a čaká,
aká bude odpoveď ľudí na
j e h o*

lásku.

*On necháva
človeku slobodu:
môže si ho priviniť k
sebe ako Mária alebo ho
odmietnuť ako Herodes.*

*Vianoce slúžia na to,
aby nám pripomenuli, že
Boh k nám prichádza s
rovnakou otázkou, akú
položil ľudstvu pred 2000
rokmi: „Chceš, aby som v
tebe vykonal dielo tvojho
vykúpenia?“ a čaká na
našu odpoveď...*

DEŇ ZA DŇOM

FRANTIŠEK SOKYRA

FOTO: ARCHÍV BOHOSLOVCOV

9. – 14. 9. 2014 Duchovné cvičenia

Aj tento rok sme začali duchovnými cvičeniami v Prešove s otcom Jánom Benkovským SJ, ktorý bol naším exercitátorom. Našu pozornosť upriamili na jednotlivé udalosti zo života Krista. Boli sme povzbudení k vytrvalosti v rozjímaní a kontemplatívnej modlitbe, ako aj k odhodlaniu a vytrvaniu na svojich cestách ku kňazstvu.

26. 9. 2014 Futbalový zápas

Počas nášho každodenného seminárneho života sme sa rozhodli vyzvať kňazov našej arcidiocézy na priateľský futbalový zápas. Ten sa odohral v Sokoľanoch pri Košiciach. Bohoslovci chceli kňazom opätovať prehru z jari, ktorá v nich ešte stále rezonovala. Zápas skomplikovalo počasie, pretože už od úvodných minút až takmer dokonca výdatne pršalo. Na tieto podmienky sa lepšie adaptoval „kňazský dorast“ a kňazov porazil s konečným výsledkom 7:2.

29. 9. 2014 Veni Sancte

Dňa 29. 9. 2014 sme spoločne s otcom arcibiskupom Bernardom Boberom začali nový akademický rok slávením svätej omše a vyzývaním Duha Svätého. V príhovore otec arcibiskup zdôraz-

nil pomoc a posilu našich archanjelov sv. Michala, Gabriela a Rafaela.

3. 10. 2014 Czestochowa

Tento piatok bohoslovci štvrtého ročníka spolu s otcom rektorom Štefanom a špirituálom Jánom putovali na Jasnu Goru v Czestochowej. Medzi laikmi je toto miesto známe ako jedna z najväčších mariánskych svätýň v Poľsku. Pre kňazov však toto miesto skrýva ešte druhý význam – Czestochowa je známa ako „mesto kňazskej módy“. Aj preto sa štvrtáci rozhodli spojiť „príjemné s užitočným“, a teda putovanie k našej nebeskej Matke s nákupom reverend, ktoré si na seba prvýkrát obliekli na slávnosť sv. Karola Boromejského.

5. 10. 2014 Mariánska púť Obišovce

V túto nedeľu naše seminárne spoločenstvo už tradične putovalo k Panne Márii Obišovskej, kde sme sa spolu s otcom biskupom Stanislavom Stolarikom zúčastnili odpustovej sv. omše. Otec biskup vo svojom príhovore zdôraznil potrebu utiekať sa v pokušeniach k Panne Márii, ale aj dôležitosť modlitby k sv. Michalovi archanjelovi.

10. – 11. 10. 2014 Stretnutie s bohoslovcami spišského seminára

Druhý októbrový víkend sme výnimočne netrúvali za múrmi košického seminára. Naše seminárne spoločenstvo si „odskočilo“ do Spišskej Kapituly, kde sme sa zúčastnili na prednáške o. Massimo Grilliho na tému „Bolesť a smrť Ježiša“ (viac z tejto prednášky si môžete prečítať na str. 38). Súčasťou našej exkurzie na Spiš bol aj priateľský futbalový zápas medzi seminaristami, v ktorom si lepšie počínal domáci výber. „Spišiáci“ zdolali „Košičanov“ 7:5. V sobotu sme si zo Spišskej Kapituly odbehli ešte na výlet do Slovenského raja a využili sme tak jeden z posledných slnečných a teplých jesenných dní...

17. – 19. 10. 2014 Duchovná obnova

Tretí víkend v mesiaci už tradične patrí duchovnej obnove. Počas tej prvej nás v našom duchovnom raste a napredovaní prišiel povzbudiť o. Viliam Karľa SJ. Našu pozornosť upriamil na modlitbu a vnímanie sviatosti zmierenia. Hovoril, že spoveď nie je iba pochmúrna záležitosť vyznania hriechov, ale jej súčasťou sú aj prvky vďačnosti, radosti a túžby po Ježišovi.

24. – 26. 10. 2014 Víkendové výlety

V tento víkend si bohoslovci druhého a štvrtého ročníka zobrali „dovolenku“. Využili tak svoju možnosť tráviť jeden víkend počas semestra na výlete. Druháci si to namierili do Lúčky – Potokov, kde ich prichýlili sestry sv. Kríža. Počas týchto dní spoznávali okolie a regenerovali. Jedným zo spô-

sobov regenerácie bola aj prechádzka na Kameňnický hrad. Štvrtáci svoj čas strávili na fare v Novom Smokovci. Odtiaľ si vybehli na Sliezsky dom a tí odvážnejší až na Poľský hrebeň. Cestou späť sa zastavili v Žakovciach, kde pozdravili miestneho pána farára Mariána Kuffu a vyskúšali si jazdu na koňoch.

4. 11. 2014 Sv. Karol Boromejský

Na sviatok nášho patróna sv. Karola Boromejského sme si pripomenuli 20. výročie obnovenia činnosti nášho seminára a teologického inštitútu. Celý deň sa niesol v slávnostnom duchu. Začali sme konferenciou na teologickej fakulte spoločnou s otvorením výstavy fotografií na tému „Súd a skúšaj ma, Bože“. Vyvrcholením dňa bola sv. omša za účasti biskupov a mnohých kňazov, ktorej predsedal emeritný otec arcibiskup Alojz Tkáč. Pred sv. omšou otec arcibiskup Bernard Bober požehnal reverendy naším štvrtákom. Po sv. omši bola v aule fakulty premiéra dokumentárneho filmu o našom seminári. Potom mali hostia možnosť vypočuť si koncert katedrálneho Zboru sv. Cecílie, v ktorom okrem iných skladieb zaznelo aj Mozartovo Requiem (viac o tejto udalosti sa dočítate na str. 28).

7. – 9. 11. 2014 Víkendovka - štvrtáci

Víkend po sviatku Všetkých svätých trávili bohoslovci štvrtého ročníka mimo seminárnych múrov. Využili možnosť zmeniť prostredie, a tým aj myšlienky. Miestom ich pobytu sa stala rodná obec jedného z nich – Sedliská (okres Vranov nad

Topľou). Počas tohto času sa stretli s miestnymi veriacimi, prešli sa na neďaleko ležiace Zamutovské skaly, ako aj navštívili rodisko ďalšieho z nich – Žalobín.

14. – 16.11.2014 Akadem

V tretí novembrový víkend sa v metropole východu uskutočnil po prvýkrát AKADEM, stretnutie akademickej mládeže Slovenska. Hlavnou témou bola O2Ha (odvaha), ktorá rezonovala z posolstva Sv. otca Františka k 29. Svetovému dňu mládeže: „Majte odvahu byť opravdivo šťastní!“ Medzi mladých zavítali naši otcovia biskupi Stanislav Stolárik, Tomáš Galis i otec arcibiskup Bernard Bober. Počas Akademu mladí z jágerskej diecézy v Maďarsku spolu so svojim biskupom priniesli na Slovensko kríž Svetových dní mládeže (SDM) a ikonu Panny Márie. Tieto cenné súčasti SDM potom niekoľko týždňov putovali po slovenských diecézach (môžete ich vidieť na titulnej stránke nášho časopisu). Celé stretnutie zakončila odpustová sv. omša v Dóme sv. Alžbety, ktorú celebraval otec biskup Stanislav Stolárik.

21. – 23. 11. 2014 Duchovná obnova

Počas týchto dní prišiel naše seminárne spoločenstvo povzbudiť v poradí na druhú duchovnú obnovu o. Jozef Heske. Našu pozornosť upriamili na dôležitosť novej evangelizácie. Poukázal na tri etapy evangelizácie: stretnutie sa s Kristom, stať sa jeho učeníkom a byť misionárom, ohlasovateľom.

29. 11. 2014 Slávnosť sv. Ondreja

V poslednú novembrovú sobotu sa v našej katedrále slávila slávnostná svätá omša spojená s celodiecéznymi rekolekciami. Svätej omše sa zúčastnili mnohí kňazi z rôznych kútov našej diecézy.

8. 12. 2014 Mariánska akadémia

Už tradične si na slávnosť Nepoškvrneného počatia Panny Márie piatáci pripravili akadémiu ku cti našej Nebeskej Matky. Prednášajúci poukázal na významné postavenie Panny Márie v živote kresťana.

12. – 14. 12. 2014 Duchovná obnova

Pred odchodom na vianočné prázdniny sme mali možnosť načerpať silu počas v poradí už tretej duchovnej obnovy. Exerzitátor nás v nej pozval do uvažovania nad tajomstvami Kristovho života a zvlášť jeho narodenia. Povzbudil nás k vernosti povolaniu a modlitbe, bez ktorej sa život kňaza nezaobíde.

Odišiel do VEČNOSTI

PETER PAPCUN

FOTO: ARCHÍV KŇAZSKÉHO SEMINÁRA

V polovici letných prázdnin, 28. júla 2014, náš kňazský seminár zastihla bolestná správa o úmrtí nášho drahého spolubrata Mareka Bodnára. V každom jednom z nás sa akoby na chvíľu zastavil čas. Pre všetkých to bola šokujúca správa a nechceli sme ju prijať. Asi všetci sme si položili otázku: „Prečo? Prečo si Pán povolal práve nášho Mareka?“

Marek Bodnár nastúpil ako bakalár práva na štúdiá teológie a do kňazského seminára 2.9. 2013. Často sa zmieňoval o úžasných cestách Pánových, o tom, ako viedol jeho život. Ako dal Pán jeho povolaniu dozrieť aj počas štúdií na právnickej fakulte v Bratislave. Marek bol od začiatku optimisticky naladený a vždy usmievavý. Už od prvých dní nás obohacoval svojou inteligenciou i zodpovedným prístupom k povinnostiam. Bol príkladným študentom a v mnohých predmetoch vynikal. Mal pozitívny vzťah k hudbe, predovšetkým liturgickej. V seminárnej kaplnke skrášľoval sväté omše svojou hrou na organe. Vo veľkej obľube mal Jednotný katolícky spevník, ktorý bol zároveň jeho prvou učebnicou hry na organe. Neraz nás prekvapil tým, že vedel spamäti priradiť čísla k piesňam.

Prijať to, že jeden z nášho spoločenstva náhle a neočakávane odišiel, bolo a je pre nás náročné. Celé naše seminárne spoločenstvo sa pri pohrebnej svätej omši v modlitbách spojilo spolu s ostatnými veriacimi v zaplnenom kostole v Šarišských Michaľanoch. Svätú omšu celebraval náš otec arcibiskup Mons. Bernard Bober spoločne s predstavenými kňazského seminára. Arcibiskup nás v homílii povzbudil, že síce sa nám v ten deň do kostola prichádzalo ťažko, no z neho by sme mali odchádzať plní nádeje, že sa s Marekom raz stretneme v nebi.

Človek sa stretáva s množstvom ľudí, no len niektorí v nás zanechávajú určitú stopu. Marek bol ten, ktorý v nás zanechal stopu Krista. Celý svoj život venoval Bohu a vkladal do neho absolútnu dôveru. Či už to bolo hrou na organe, alebo jeho rozhodnutím stať sa Kristovým kňazom. Mal výnimočnú vieru, ktorá ho uistovala a zameriavala jeho život ku Kristovi.

Bože, tak rýchlo a nečakane si povolal nášho spolubrata Mareka. Viem, že Ty si ho potreboval viac, aj keď to nevieme pochopiť a je nám ťažko prijať jeho smrť. Skladáme našu dôveru do Tvojich rúk. Pane, Ty jediný si poznal Mareka dokonale. Poznal si jeho zmyšľanie, poznal si hĺbku jeho srdca. Verím, Bože, že si spravodlivý, a že máš pre neho pripravené miesto v nebi. Kde Teba, Bože, bude naveky oslavovať a orodovať za všetkých bohoslovcov a kňazov.

Ďakujem Ti, Pane, za 23 rokov Marekovho pozemského života.

Ďakujem Ti, Pane, za vzor, ktorý si nám v Marekovi dal.

Ďakujem Ti, Pane, za všetko, čo si na neho dopustil.

Ďakujem Ti, Pane, za všetko, od čoho si ho uchránil.

Ďakujem Ti, Pane, za všetko, čo si mu odpustil.

Ďakujem Ti, Pane, za to, že Ťa Marek mohol počas svojho života oslavovať.

Ďakujem Ti, Pane, za dar večného života pre neho.

NAŠÍM DOMOVOM JE CIRKEV

AUTOR: LUKÁŠ HATALA

FOTO: INTERNET

V ostatných mesiacoch vniesli vzruch do sveta médií informácie z biskupskej Synody o rodine, ktorá sa konala od 5. do 19. októbra 2014 v Ríme. Mnohí očakávali zmenu v postoji Katolíckej cirkvi voči homosexuálnym zväzkom či rozvedeným.

Médiá očakávali otvorenosť i prispôbenie sa Cirkvi novodobému štýlu života, ktorý sa v posledných rokoch čoraz viac dostáva do popredia. „Spravodajstvo bolo korektné, i keď sa sústredilo len na niektoré témy – ako homosexuálne zväzky a rozvedení – ktoré neboli neustálym stredom diskusie. Hovorili sme tiež o rodinách rozdelených z dôvodu ekonomických migrácií, o vplyve pornografie, o domácom násilí. O tom sa však informovalo menej. Spravodajstvo o biskupskej synode ovládol Západ,“ konštatuje vo svojom vyjadrení filipínsky účastník synody, kardinál Luis Antonio Tagle. Táto synoda o rodine sa niesla s prívlastkom mimoriadna, ktorej cieľom bolo ešte väčšmi pripraviť pôdu pre riadnu synodu, ktorá sa uskutoční v jeseni v roku 2015. Výsledným stanoviskom z tohto mimoriadneho synodálneho zhromaždenia je Synodálna správa (tzv. Relatio synodi), v snahe o ponúknutie komplexnejších informácií o synode. Tá vyzdvihuje dôležitosť citového života, rodinu ako spásanosný Boží plán, nerozlučnosť manželstva a radosť zo spoločného života, pravdu a krásu rodiny i milosrdenstvo voči zraneným a krehkým rodinám, sprevádzanie snúbencov na ceste prípravy na manželstvo, pastoračnú starostlivosť o tých, ktorí žijú v civilnom manželstve alebo len vo voľnom zväzku, pastoračnú pozornosť voči osobám s homosexuálnou orientáciou i problém klesajúcej

pôrodnosti. Na synode sa zúčastnilo veľké množstvo laických odborníkov na tému rodiny, ktorých pozval sám pápež František. Najväčšiu časť tvorili kardináli a biskupi, ktorí zastupovali jednotlivé biskupské konferencie. Zo Slovenska sa synody zúčastnil bratislavský arcibiskup metropolita Stanislav Zvolenský a prešovský arcibiskup metropolita Ján Babjak, ktorý vo svojom príspevku synodálnym otcom priblížil aj Rok rodiny, ktorý sa v tomto čase koná v prešovskej archieparchii. Bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský, ale aj generálny relátor synody, budapeštiansky kardinál Péter Erdő, hovorili v súvislosti s problémami rodín, ale aj o tohtoročnom jubileu 450-ročnej úcty k Sedembolestnej Panne Márii v Šaštíne na Slovensku. Práve Šaštín je známy zázrakmi a vypočúvaniami prosieb v rodinných trápeniach.

V poradí už tretie mimoriadne generálne zhromaždenie Synody biskupov bolo v posledný deň spojené s blahorečením pápeža Pavla VI., ktorému predsedal pápež František na Námestí svätého Petra. Práve Pavol VI. bol pápežom, ktorý zriaďoval prvé biskupské synody s cieľom „pozorne skúmať znamenia čias, usilujúc sa prispôbiť cesty a metódy... vzrastajúcim potrebám našich dní a zmeneným spoločenským podmienkam“ (Apoštolský list motu proprio Apostolica sollicitudo). Pápež František vyzdvihol jeho osobnosť, ktorá bola kormidlom Druhého vatikánskeho koncilu,

V poradí už tretie mimoriadne generálne zhromaždenie Synody biskupov bolo v posledný deň spojené s blahorečením pápeža Pavla VI., ktorému predsedal pápež František na Námestí svätého Petra. Práve Pavol VI. bol pápežom, ktorý zriaďoval prvé biskupské synody s cieľom „pozorne skúmať znamenia čias, usilujúc sa prispôbiť cesty a metódy... vzrastajúcim potrebám našich dní a zmeneným spoločenským podmienkam“ (Apoštolský list motu proprio Apostolica sollicitudo). Pápež František vyzdvihol jeho osobnosť, ktorá bola kormidlom Druhého vatikánskeho koncilu,

po smrti pápeža Jána XXIII.: „V spojitosti s týmto veľkým pápežom, týmto odvážnym kresťanom a neúnavným apoštolom, nemôžeme inak, ako vysloviť dnes pred Bohom jedno slovo, jednoduché, a zároveň také úprimné a dôležité: 'Vďaka! Vďaka, náš drahý a milovaný pápež Pavol VI.! Vďaka za tvoje pokorné a prorocké svedectvo lásky ku Kristovi a jeho Cirkvi!'“

Medzi výnimočné pápežské liturgické slávenia patrila svätá omša v Bazilike svätého Petra 14. septembra, spojená s vysluhovaním sviatosti manželstva. Pápež zosobášil dvadsať snúbeneckých párov z Rímskej diecézy. Táto zriedkavá udalosť bola znakom pozornosti Svätého otca Františka voči rodinám pred blížiacou sa Synodou o rodine. V homílii mladomanželov povzbudil, aby sa nebáli prijať kríž i všetky ťažkosti, ktoré ich na spoločnej ceste života postretnú, pretože vždy je tu Pán, na ktorého sa môžu obrátiť i spoločenstvo cirkvi, ktoré chce byť na pomoci mladým, zakladajúcim sa rodinám. V minulosti pápež Ján Pavol II. už verejne predsedal podobnej liturgickej slávnosti dvakrát, pri príležitosti Roku rodiny v roku 1994 a pri slávení Jubilea rodín v roku 2000.

Hneď v nasledujúci deň, 15. septembra 2014, na Slovensku vyvrcholil Rok Sedembolestnej Panny Márie v národnej Bazilike Sedembolestnej Panny Márie v Šaštine. Slávnostnej svätej omši predsedal kardinál Jozef Tomko za prítomnosti veľkého množstva veriacich z celej krajiny pod Tatrami. Na záver odznel pozdrav od pápeža Františka pre prítomných veriacich i pre hlavného celebranta, k jeho 35. výročiu biskupskej vysviacky, ktorá sa uskutočnila v roku 1979 v Sixtínskej kaplnke za prítomnosti hlavného svätiteľa, už svätého Jána Pavla II. Slávnosť bola zakončená modlitbou zverenia sa Slovenska pod ochranu Sedembolestnej Márie.

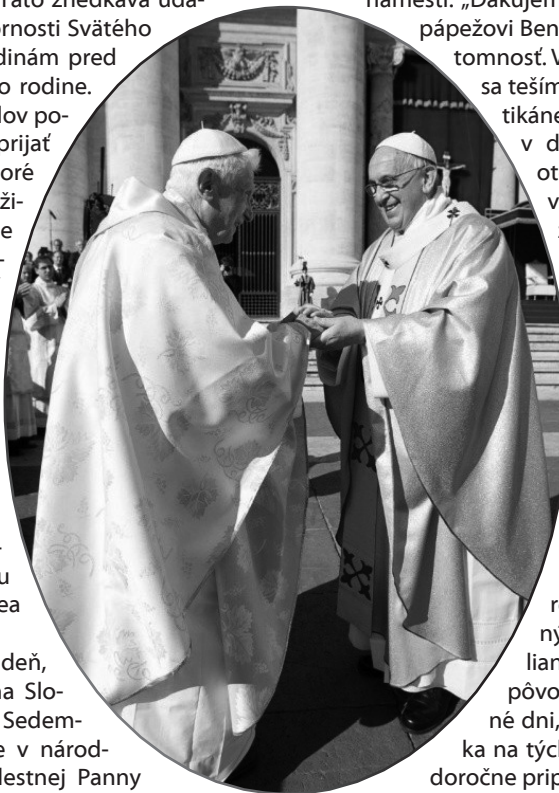
Záver mesiaca september patrila starším. Pápež František si do večného mesta pozval starých ro-

dičov z celého sveta. Prišlo ich okolo 40-tisíc z 20 krajín sveta. Pozvanie prijal aj emeritný pápež Benedikt XVI. Stretnutie bolo zamerané na modlitbu, delenie sa so svedectvami o duchovnom význame zreleho veku staroby a na dialóg s pápežom Františkom. Pápežská rada pre rodinu, pod vedením arcibiskupa Vincenza Pagliu, pozvala aj starší manželský pár irackých utečencov s ich svedectvom ako zástupcov mnohých starých ľudí, ktorí trpia následkami vojnových konfliktov. „Domovy seniorov sú pľúcami ľudskosti,“ zdôraznil pápež František počas svätej omše na svätopeterskom námestí. „Ďakujem osobitne emeritnému pápežovi Benediktovi XVI. za jeho prítomnosť. Veľa ráz som povedal, že

sa teším tomu, že býva tu vo Vatikáne, pretože to je ako mať v dome múdrego starého otca. Ďakujem!“ s úsmevom na tvári povedal na záver svätej omše, obracajúc sa na emeritného pápeža Benedikta.

Tradičnou, ale každoročne o to slávnostnejšou a vzácnejšou udalosťou vo Vatikáne je kanonizácia – vyhlásenie nových svätých. Tohtoročná slávnosť sa uskutočnila v nedeľu Krista Kráľa. Pápež František svätorečil šiestich blahoslavených, z toho štyria boli talianskeho a dvaja indického pôvodu. Taktiež boli stanovené dni, kedy sa bude spomienka na týchto svätých v cirkvi každoročne pripomínať.

Aktuálnym sa stal Rok zasväteného života. Ten sa začal na konci novembra 2014 a potrvá do 2. februára 2016, ktorý bude zároveň Svetovým dňom zasväteného života. Jeho cieľom je upriamiť pozornosť na zasvätené osoby i na dôležitosť a nutnosť modlitby za nich i za budúce povolania do zasväteného života. Týmto sa otvára ešte väčší priestor pre modlitbu na tento úmysel, ktorý môžeme obetovať aj za bohoslovcov v Kňazskom seminári sv. Karola Boromejského, diakonov i kňazov, ktorí vyšli z tohto miesta a dnes sú už pastiermi našich farností.

Po desiatich rokoch opäť v SEMINÁRI

ZHOVÁRAL SA: LUKÁŠ HATALA

FOTO: JOZEF KOHUT

*Úloha prefekta v seminári je veľmi dôležitá, priam nevyhnutná. Zodpovedá za poriadok a disciplínu v kňazskom seminári. Kontroluje dodržiavanie poriadku a usmerňuje činnosť i správanie bohoslovcov. Táto úloha bola zverená na niekoľko nasledujúcich rokov duchovnému **otcovi Jozefovi Kohutovi**. Na začiatku tejto špecifickej kňazskej služby sme mu položili niekoľko otázok.*

1. Ako sa zrodilo Vaše povolanie k zasvätenému životu?

Počas strednej školy som mal všeobecnú predstavu, že pôjdem na vysokú školu, budem sa venovať športu, založím si rodinu, zamestnám sa, atď. Niekedy koncom tretieho ročníka prišla myšlienka stať sa kňazom. Keď sa na to pozerám spätne, môžem povedať, že povolanie sa zrodilo v prostredí mojej rodiny a našej domácej farnosti Snina. Už bolo po revolúcii a to, čo sa dovtedy dialo tajne, s rizikom odhalenia (ale aj nádychom dobrodružstva), sme my mohli čerpať plnými dúškami.

Mali sme mládežnícky zbor, v ktorom som hral na gitare. S tým boli spojené nácviky zboru a rozličné mládežnícke stretká. V nedeľu večer sme sa schádzali v misijnom dome pátrov verbistov (SVD), počas týždňa po večernej sv. omši bol spomínaný zbor, v sobotu biblické stretko. V škole sme mali náboženstvo, chodilo sa na víkendové duchovné obnovy, na Silvestra k augustiniánom... Do príbehu môjho povolania Pán Boh zaplietol aj prítomnosť sestier vykupiteľiek a satmárov v našom meste. Živými vzormi mi boli kňazi – rodáci a azda najviac tí, ktorí u nás pôsobili (jeden z nich, o. Ján Du-

dič, je špirituálom v našom kňazskom seminári). Na konci strednej školy som začal miništrovať a po maturite v r. 1997 som bol prijatý do kňazského seminára v Košiciach.

2. Stali ste sa ďalším kňazom, ktorého kroky z univerzitného pastoračného centra viedli do kňazského seminára. Čo Vám dala táto vysokoškolská spoločnosť a čím by ste chceli obohatiť spoločenstvo kňazského seminára?

V košickom Univerzitnom pastoračnom centre (UPC) som pôsobil šesť rokov. Bol to Bohom požehnaný čas, podobne ako prvé kroky mojej kňazskej služby v Stropkove a potom v Sabinove. V UPC sme boli výborná partia kňazov, v kancelárii fungovala spolupráca kňazov a laikov, na internátoch si študenti mnohé veci pripravovali sami (napr. všetko, čo tre-

ba na sv. omšu, počnúc rozložením stoličiek až po zabezpečenie hostií a omšového vína), videl som ich ochotu, zodpovednosť a evanjeliový zápal uprostred neveriacej, resp. nepraktizujúcej väčšiny. Na druhej strane som nevnímaval rozpor medzi rozumom a vierou. Viacerí študenti pochopili, že jedno nevyklučuje druhé, ale sa vzájomne dopĺňa-

jú. Myslím, že o zodpovednosť, zápal a rast v poznani a vo viere sa usilujú aj naši bohoslovci.

3. V UPC ste s vysokoškólákmi boli počas ich voľného času. Ako relaxujete Vy?

Je samozrejme, že v UPC išlo o „celého človeka“. Okrem duchovných podujatí sa našiel čas aj na turistiku, šport, kultúru alebo obyčajné rozhovory. Ja najradšej relaxujem spánkom a som rád, že v seminári máme večierku o 22.00 hod. Tiež si odpočinem, keď som u mamy v Snine a mojou „Betániou“ sú rodiny, s ktorými sa poznám z kaplánskych čias.

4. Máte za sebou prvé mesiace úlohy prefekta. Ako vnímate túto úlohu v seminárnom spoločenstve?

Po desiatich rokoch som opäť v seminári. Mnohé sa zmenilo, ale podstata ostala tá istá ako za našich čias. Teraz je mojou úlohou, predovšetkým, pomáhať rektorovi v oblasti formácie bohoslovcov a dbať o zachovávanie poriadku. Podobne ako vo farnosti, aj tu musí prejsť istá doba, aby som spoznal „loď a posádku“. Snažím sa byť čo najviac medzi seminaristami, postupne si zvykám na nové okolnosti a verím, že s Božou pomocou to pôjde správnym smerom.

5. Je známe, že ste športovcom. Aké športy ste robili a akým sa venujete až dodnes? Podarilo sa vám získať aj nejaké športové ocenenia?

Nenazval by som sa športovcom. Ale asi ako každý chlapec som začínal s futbalom. Loptu sme naháňali v škole, u starých rodičov na dvore, von-

ku s kamarátmi. Teraz sa mi to opäť vracia, lebo do seminárnej telocvične mám iba 24 krokov, Pán Boh mi dáva potrebné zdravie a vždy príde nejaká ponuka zahrať si. V minulosti som sa najväčšie venoval zápaseniu. Bolo to počas strednej školy, každý deň sme mali tréningy, chodili sme na súťaže po celom Slovensku a podarilo sa mi získať aj niekoľko medailí z majstrovstiev republiky. Z tohto obdobia mi zostali pekné spomienky a vzácné kontakty. Inak zvládam akýkoľvek dostupný šport, okrem plávania. Od novokňazských čias až dodnes

hrávam pravidelne hokej. Spolu s ďalšími kňazmi sa stretávame v nedele večer na štadióne v Humennom...

6. Čo by podľa Vášho názoru malo byť výsledkom formácie bohoslovcov v kňazskom seminári?

Čas a priestor v seminári by mal bohoslovcov robiť podobnými Ježišovi Kristovi. Cirkev to vyjadruje vo viacerých dokumentoch. Povedané slovami dekrétu Druhého vatikánskeho koncilu o kňazskej formácii pod názvom *Optatam totius*, ide o to, „aby sa (seminaristi) podľa vzoru nášho Pána Ježiša Krista, Učiteľa, Kňaza a Pastiera, formovali na pravých pastierov duší.“ To je Božia túžba aj snaha cirkvi. V seminári sa tieto požiadavky rozmiňajú na drob-

né. Prajem seminaristom, aby dobre prežili čas seminára a prosím čtených čitateľov o modlitbu za seminaristov aj nás formátorov.

Ďakujeme za rozhovor a želáme Vám veľa darov Ducha Svätého i správnych rozhodnutí pri usmerňovaní ľudského, duchovného a intelektuálneho rastu budúcich kňazov.

Pohľad do života rodín

ZHOVÁRAL SA: LUKÁŠ HATALA
FOTO: OTEC PETER CEĽUCH

bol pre mňa školou života

Nový seminárny rok sme začali s novým špirituálom kňazského seminára – otcom Petrom Ceľuchom. Úlohou špirituála je, predovšetkým, pomoc pri formácii budúcich kňazov z aspektu duchovného života. Vychováva k modlitbe a meditácii, k sláveniu Eucharistie a k sviatosti zmierenia. Na prahu jeho pôsobenia v seminári sme mu položili pár otázok, aby sa nám v krátkosti predstavil.

1. Pochádzate z hlboko veriacej rodiny. Spolu so svojím bratom ste sa stali kňazom. Ako prijali Vaši rodičia rozhodnutie stať sa kňazom?

Moji rodičia, ktorým vďačím za veľmi veľa, prijali moje rozhodnutie nielen s pochopením, ale aj s veľkou dôverou voči mne a mojim úvahám o kňazstve. Vzhľadom na to, čo žili a prežívali ako úprimne veriaci ľudia, a čo zároveň prenášali aj do výchovy piatich detí, ich zrejme cesta nasledovania Krista u svojich dvoch starších synov ani nemusela veľmi prekvapiť. Túto otázku by bolo treba položiť aj mojim rodičom...

2. Ste rodákom z gaboltovskej farnosti, v ktorej je dnes arcidiecézna mariánska svätýňa. Mala Panna Mária Karmelská vplyv na Vaše volanie ku kňazstvu?

Mariánska úcta a vplyv farnosti Gaboltov je veľkou skúsenosťou pre môj život viery. Avšak, aj v mojom prípade to bolo tak, ako sa to často v živote stáva – veci, na ktoré sme si zvykli a sú nám akousi samozrejmosťou, si začíname vážiť a uvedomovať, až keď sa od nich vzdialíme. Tak nejako je to aj s vplyvom tohto milostivého miesta na môj život. V detstve a v mladosti boli púte, modlitby, život s farnosťou prirodzenou súčasťou môjho života, a to nielen náboženského. Neskôr, hlavne kvôli zahraničiu a s tým spojenými inými povinnosťami, to bolo úplne iné. Keď som bol pred rokom po viacerých rokoch na hlavnej púti v Ga-

boltove, uvedomil som si nanovo svoje korene a vplyv tohto prostredia na mňa. Ťažko to opísať, ak to ešte niekto nezažil.

3. Dlhé obdobie kňazského života ste prežili v Nemecku. Čím Vás toto prostredie obohatilo a čo z toho chcete ponúknuť košickým seminaristom.

Moje pôsobenie v Nemecku budem asi objektívnejšie hodnotiť s odstupom času. Všetko je ešte pomerne čerstvé, a to, čo sa dá prežiť za jedno desaťrocie, neviem nateraz vtesnať do niekoľkých riadkov. Pohľad do života cirkvi na takzvanom „Západe“, pohľad do života jednotlivcov a rodín, ako aj do

multikultúrnej a pluralitnej spoločnosti, bol a je pre mňa veľkou školou života. Hoci sa zo školy života nedá vystúpiť či prerušiť štúdiá – ona trvá stále. Nemecká cirkev so svojou teologicko-filozofickou tradíciou, so svojím vplyvom na dianie v cirkvi predovšetkým v poslednom storočí, má veľa čo povedať svetu a Slovensku. Spoluzodpovednosť všetkých veriacich za cirkev a svet, pomoc núdznym nielen vo vlastnej krajine, ale aj na

celom svete, dôslednosť v teologicko-pastorálnom úsilí – to spomeniem nateraz len ako niektoré z mnohých skúseností v tamjšom prostredí. Rád sa teda podelím s košickými seminaristami o svoje postrehy a skúsenosti z Nemecka.

4. Do kňazského seminára sa vraciate po tretíkrát. Najprv ako bohoslovec, neskôr ako prefekt a teraz v úlohe špirituála. Ako ste prijali túto úlohu v službe cirkvi?

Každé rozmýšľanie o vstupe do seminára, nech to bolo po prvýkrát, či teraz, po tretíkrát, bolo iné. Nielen vek, ale aj doba, okolnosti a potom aj úlohy sa u mňa menili a menia. V každom čase som musel zvažovať „pre a proti“. A stále to bolo spojené s bázňou a istou mierou neistoty, ktoré ma držali v realite mojich hraníc a nedokonalostí. Zároveň to bola a stále je nová výzva, ktorá môže posúvať dopredu, ak sa jej nezlákneme a pochopíme, že na tejto ceste nie sme sami. Tak to vnímam doteraz.

Prvé časy v seminári boli preniknuté v prvom rade zodpovednosťou za seba samého a za dar, ktorý Boh dáva v povolanií ku kňazstvu. Táto zodpovednosť sa rokmi v úlohe seminárneho predstaveného, samozrejme, nemení, ale k nej sa pridáva stále viac a viac zodpovednosti za druhých a pomoc pri rozlišovaní a rozvíjaní ich povolania. Vo viere v Božiu pomoc a prozreteľnosť sa zverené úlohy dajú zvládať a časom ich aj lepšie chápať a dozrievať na ne. Takže časom budem hádam vedieť viac či lepšie tomu rozumieť, prečo som po tretíkrát prišiel do seminára...

5. Čím naplňate svoj voľný čas? Máte obľúbenú knihu alebo film?

Môj voľný čas zvyknem tráviť rôzne a nemám (možno na škodu) pravidelné voľnočasové aktivity či rituály. Či už je to šport, z neho hlavne futbal a lyžovanie, alebo turistika, či chodenie po lese a hľadanie húb, pri tom všetkom si viem oddýchnuť. Dobrú knihu mám veľmi rád, hoci v poslednom čase čítam viac odbornú literatúru potrebnú k štúdiu než beletriu. Dobrý film si tiež rád pozriem. Ale ani v knihe, ani vo filme nemám jasného favorita.

6. Čo by podľa Vášho názoru malo byť výsledkom formácie bohoslovca v kňazskom seminári?

Výsledok? Ako ľudia máme, prirodzene, radi dobré výsledky. Potešili by ma dobré výsledky. Otázka je ale na mieste a treba na ňu hľadať odpoveď. Bolo by užitočné a dobré nemať na ňu nejakú stopercentnú odpoveď. Niečo by sme mali vo formácii prenechať slobode Božieho Ducha a nechať sa prevkapiť, ako môže pôsobiť a aj prekročiť naše očakávania.

Ale niečo z môjho pohľadu na možný výsledok by som aj uviedol. Zrelý človek, slobodný v rozhodovaní, zodpovedný za svoj život a schopný byť zodpovedný za druhých (myslím teraz na niečo ako otcovstvo v širšom rozmere) a úprimne milujúci Boha v tajomstve Najsvätejšej Trojice – to sú podľa mňa dobré predpoklady ku kňazstvu. K tomu by som ešte doplnil trvalú ochotu sa meniť a pretvárať aj po rokoch, hoci isté zvyky a návyky sú dôležité a patria k životu. Každý sa mení, je to

prirodzené. Meniť sa a byť otvorený pre nové veci, ktoré môže Boh i doba (svet) požadovať, je náročné, ale často nevyhnutné. V Božom Duchu sa to, verím, dá.

Ďakujeme Vám za priblíženie Vašej osobnosti a prajeme Vám veľa síl i Božej pomoci pri duchovnom sprevádzaní kandidátov do kňazskej služby.

PRIŠLI MEDZI NÁS

FOTO: MARIÁN JAKLOVSKÝ

MAREK PICH
SVIDNÍK, 32 ROKOV

1. Kedy si začal premýšľať o kňazstve a ako prebiehalo tvoje rozhodovanie?

Myšlienky o kňazstve ma sprevádzali už od detstva, ale v tom veku to nebola túžba môjho srdca. Bola to moja babka, ktorá si veľmi priala a modlila sa, aby som sa stal kňazom. A možno úmerne tomu, ako si to ona priala, som ja s touto myšlienkou bojoval. Hľadal som množstvo dôvodov, prečo nemôžem byť kňazom a vyberal si pre seba cesty, ktoré ku kňazstvu nevedli. Aj napriek tomu, že ja som si staval vlastné „vzdušné zámky“ svojho života, budúcnosti a povolania, Pán Boh pre môj život skladal svoju vlastnú „mozaiku“. Až s odstupom času si uvedomujem, že sa mi pomaly a postupne odкрývajú niektoré Božie zámery. Postupne chápem, prečo použil ten-ktorý „kamienok“. Avšak, moje povolanie ku kňazstvu pre mňa stále ostáva veľkým tajomstvom Božieho plánu so mnou. Prišlo vo veku, keď som už nečakal, že sa k tejto otázke ešte vrátim. Rodilo sa v Božom chráme, pri modlitbe. Neviem povedať presný deň alebo chvíľu, kedy som vo svojom srdci zachytil Pánov hlas. Prihovárал sa mi pri slávení svätej omše aj v Božom slove. Uvedomil som si však, že moje nespokojné srdce túži po

Bohu a naplnením môjho života má byť služba Bohu a ľuďom, ku ktorým ma pošle. Dnes viem, že Pán si zvolil svoj vlastný čas a použil vlastné prostriedky. Boli to moji priatelia a kňazi, ktorých mi do života poslal, ale taktiež iné duchovné zážitky a stretnutia s Ním, cez ktoré nenápadne a nenásilne formoval moje srdce, aby som bol pripravený odpovedať na Jeho výzvu: „Pod' za mnou!“ Rozhodovanie nebolo ľahké a trvalo mi dosť dlhú chvíľu, ale dnes môžem povedať slovami známej piesne: „Ja neľutujem ani jedinu chvíľu s Tebou a ak ľutujem, tak len chvíle, keď som s Tebou nebol.“

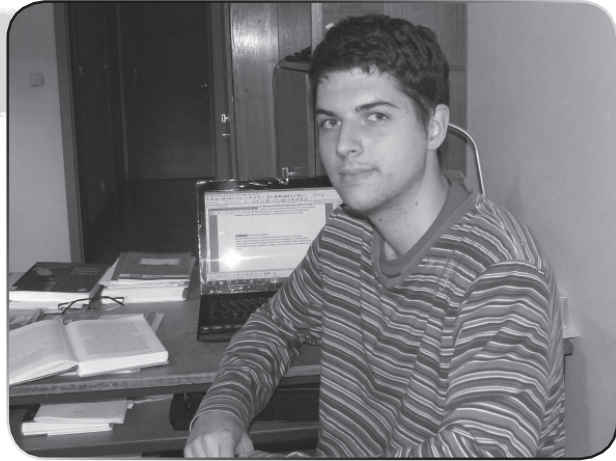
2. Aj keď si prvák, vekom patríš medzi „starších“. V čom vnímaš výhodu, príp. nevýhodu neskoršieho vstupu do seminára?

Dať odpoveď na túto otázku nie je veru jednoduché. Osobne si myslím, že zrelosť pre formáciu na kňazské povolanie nie je iba otázkou veku. Dôležitú rolu tu zohráva množstvo faktorov. Konkrétne v mojom prípade možno na jednej strane ako výhodu vnímam to, že sa nemusím učiť samostatnosti a nerobí mi problém prispôbiť sa režimu dňa v seminári, vrátane skorého ranného vstávania. Na druhej strane som tu prišiel, asi tak ako ostatní, ako človek, ktorý si je vedomý kladov a záporov svojej osobnosti, „hrán“, ktoré je potrebné obrúsiť. Denne zisťujem, že práca na svojej vlastnej premene nie je ľahká. No v dôvere a úplnej odovzdanosti som sa vložil do Božích rúk. I napriek veku som však vykročil na cestu z rovnakej štartovacej čiary ako ostatní chlapci a smerujem k tomu istému cieľu: stať sa podobným Kristovi.

DOMINIK ADAMČÍK
PREŠOV - SOLIVAR, 22 ROKOV

Kedy si začal premýšľať o kňazstve a ako prebiehalo tvoje rozhodovanie?

Od bábätká to nebolo. Vyrastal som len s mamkou a dvomi staršími bratmi, keďže otec od nás odišiel, keď som mal 1 rok. Mamka praktizovala vieru, ale do ničoho nás nenútila. Bol istý čas, kedy sme vôbec nechodili v nedeľu do kostola. Vždy som veril v Boha a aj sa modlil, ale bolo to také tradičné kresťanstvo. Zmenilo sa to až po birmovke. Vtedy som sa dostal do katolíckeho spoločenstva Maranatha (v preklade znamená „príď, Pane“ alebo „Pán je blízko“), ktoré bolo evanjelizačno-formačné. Bolo tam veľa mladých ľudí, ktorí sa modlili, chválili Boha z plných pľúc. To ma silne zasiahlo, cítil som sa tam prijatý. Ostal som tam a začal sa formovať vo viere. Mal som už 18 rokov a zdalo sa mi, že toľko vecí neviem. Intenzívne som tam prežíval Božiu lásku a aj osobnostne som rástol. Reálne si viem predstaviť, ako Ježiš chodil po zemi, robil zázraky, znamenia, uzdravenia, pretože tam sa to dialo. Veľa ľudí svedčilo a ja som bol povzbudený. Vykročil som na cestu, stal som sa Ježišovým učeníkom. Neustále sa učím a vidím svoje limity, niekedy sa cítim taký malý a bezmocný. Práve v tej chvíli mi je Boh najbližšie a ja ho cítim. Veľa ľudí mi hovorilo: „Ty by si mal ísť za farára!“, ale ja som len pokrútil hlavou. Mal som svoj názor: „Chcem svedčiť o Bohu v rodine, lebo keď niekto vyznáva vieru viac ako ostatní, ľudia povedia, že je svätušká alebo že pôjde za kňaza.“ Zo spoločnosti sa všeobecne vytráca živá viera, modlitba, bázeň pred Pánom. Prevláda názor, že je to len pre kňazov a staré babky. Poďme však späť k môjmu príbehu. Pred rokom som maturoval a prišiel čas sa rozhodovať kam ísť. Nevedel som, cítil som sa stratený a neschopný. Modlil som sa: „Bože, kam mám ísť, čo máš pre mňa pripravené?“ Ale Boh mlčal. Čas sa krátil a bolo nutné poslať prihlášku na VŠ. Rozhodol som sa pre to, čo bolo môjmu srdcu najbližšie – náboženstvo. Medzitým

som bol na nečakanej duchovnej obnove v Žiline. Boli sme tam navštíviť rehoľnú sestru Damiánu. Aká radosť ma pochytila, keď som sa dozvedel o názve duchovnej obnovy: „Čo Boh odo mňa chce alebo prečo som tu.“ Prežili sme tam požehnaný čas a pri vyloženej sviatosti mi to prišlo na rozum – byť kňazom. Začal som nad tým uvažovať a aj sa s Bohom hádať. V tej chvíli to však bolo ťažké, lebo som sa cítil ako v nebi. Myslím, že som bol naplnený Duchom Svätým. Všetko do seba zapadalo, celý môj život akoby bol prípravou na túto cestu. Uvedomil som si, že mám čo ponúknuť ľuďom a že je čas prestať byť egoistom. Keďže som trochu pomalší typ, povedal som Bohu: „Dobre, pôjdem do toho, ale daj mi čas.“ Rok som sa za to modlil, pozoroval kňazov a čakal, či si to nerozmyslím. Nastúpil som na teologickú fakultu do Košíc, kde som študoval náboženstvo. Seminár som mohol hmatateľne cítiť. Zúčastnil som sa aj prípravných stretnutí nultého ročníka. Za ten rok som si to nielenže nerozmyslel, ale moja túžba slúžiť Bohu ako kňaz vzrástla a ja som len típol, kedy už konečne budem v seminári.

Povahovo patríš medzi tichších a menej nápadných chalanov. Aké máš záľuby, čo robíš rád vo voľnom čase?

Futbal, hokej, horolezectvo, beh na dlhé trate...nie, nie, robím si srandu, som presný opak. Nadovšetko milujem hudbu aj napriek tomu, že som sa jej dlho nevenoval, lebo som si neveril. Spieval (alebo „škríkal“ – ako hovorí môj brat) som

len doma. Neskôr som sa dostal do najúžasnejšieho mládežníckeho zboru Laudemus, ktorý pôsobí pri našej farnosti. Tam som zažil silné spoločenstvo: skvelí ľudia, hudba, modlitba, výlety, kreatívne darčeky, oslavy a všetko možné. Je až neskutočné, ako ma Boh viedol a čo všetko mi dal. Stále mu vravím, že si to nezaslúžim, ale On je tvrdohlavý. Krátko som sa učil hrať na gitare, mal som najlepšieho učiteľa, ktorý bol nielen učiteľ, ale stal sa mi aj priateľom. Bol veľmi trpezlivý, bol mi aj vzorom v prežívaní živej viery. Okrem hudby som aj skautom a mám rád prírodu. Chodím si tam vyvetrať hlavu. Tiež rád čítam fantastickú literatúru (samozrejme aj duchovnú), rád pozerám rozprávky, zvlášť modernejšie, no bavia ma aj klasické. Ak hrajú niečo dobré, zájdem aj do divadla. Som členom divadelného krúžku Hasiace prístroje (hasíme nudu), sú to ľudia, s ktorými sa nenudím, keď som smutný, vracajú mi radosť do života. Veľmi rád navštevujem svoju „adoptívnu rodinu“ a týmto ich pozdravujem. Taktiež rád trávim čas so svojou vlastnou rodinou. Zvlášť mám rád, keď si všetci spolu sadneme do obývačky a smežeme sa z hlúposti....

PÁPEŽOV TWITTER

ZMYSEL UTRPENIA?

MARIÁN JAKLOVSKÝ

FOTO: INTERNET

Dnes si život predstavujeme bez bolesti, bez utrpenia. Chceme kráčať cestou rýchleho šťastia, byť šťastní - teraz, hneď. A však toto šťastie je veľmi krátke, prchavé a veľmi rýchlo sa opäť ozýva ešte väčšie prázdno či bolesť. Bolesť, ktorú sa snažíme čo najviac potlačiť do úzadia a prekryť opäť nejakým „rýchlym“ pocitom šťastia. A už sme v tom – v začarovanom kruhu, z ktorého niet východiska.

O čo smutnejšie je, ak toto moje „šťastie“ sa uskutočňuje na úkor druhého človeka (napr. šťastie z množstva peňazí získaných okradaním iných) alebo proti základným princípom morálky (nechcem trpieť, a tak si zvolím eutanáziu).

Človek nedokáže nájsť zmysel utrpenia, nedokáže čeliť bolesti, ak neobjaví skutočný rozmer lásky! (Nie dnes populárna „láska“ ako plytký erotický cit. Ale skutočná láska – obeta a sebadarovanie.) Láska dáva základný a najhlbší zmysel ľudskému životu. A teda aj utrpeniu a bolesti. Ved' čo nič nestojí, za nič nestojí. Čo nás nestojí žiadnu námahu, odriekanie, to nemá pre nás žiadnu hodnotu. Kresťania nie sú žiadni zvrhlíci, ktorí so záľubou vyhľadávajú utrpenie. Bolesť tu vždy bola a bude. Už od nepamäti akosi „neodmysliteľne“ patrí k životu. Avšak, kresťanstvo dáva bolesti a utrpeniu „nový“ rozmer. Vidí v nich príležitosť pre osobný rast a väčšiu dôveru Bohu. V

ťažkých chvíľach zvykneme prehodnocovať svoj život, zamýšľať sa nad jeho zmyslom. V ťažkých chvíľach si začíname uvedomovať, čo je skutočnou hodnotou a čo iba plytvanie našimi silami.

Utrpenie má mnoho podôb. Nie na všetky otázky existujú odpovede. A však, človek dokáže nájsť svoje naplnenie jedine v láske. Matka a otec k deťom. Manžel k manželke a naopak. Pokračujeme na úrovni rodinných či spoločenských vzťahov. Ved' o koľko je ľahší či radostnejší život, ak viem, že som milovaný, že niekomu na mne záleží. Doprajme tento pocit ľuďom zo svojho okolia.

A taktiež, láska zakrýva množstvo hriechov (1 Pt 4,8). Ved' koľko len dokážeme odpustiť človeku, ktorého skutočne milujeme. Zmysel utrpenia objavíme jedine v skutočnej láske. A zároveň, skutočná láska musí bolieť. Neexistuje láska bez obety, bez služby. Inak to už nie je láska.

KTO SI, MÁRIA?

BORIS BYČÁNEK

FOTO: INTERNET

Ak by sme si dnes večer zapli televízor, s veľkou pravdepodobnosťou uvidíme scény plné nenávisti, krutosti, podvodu a bolesti nevinných. Ak žijeme vo väčších mestách, nie je problém vidieť na námestí nešťastníkov, ktorí natáhajú svoje ruky, aby si vyprosili nejaký cent na každodenný chlieb alebo pálenku, ktorá utlmuje ich bolesti a sklamania z reality života. A ako by to nestačilo, prideme do kostola a v ňom má čestné miesto kríž, na ktorom pnie telo zmučeného Muža, a vedľa kríža stojí Žena, ktorej tvár naznačuje hĺbku jej bolesti.

Cirkev na Slovensku celý rok meditovala nad bolesťami Márie, Ježišovej matky. Kto je však táto žena? A aký nám chce ponúknuť odkaz? Aké miesto má mať v našom živote?

Veľakrát som sa stretol s tým, že ľudia, úprimne veriaci a snažiaci sa o kresťanskú dokonalosť, majú problém nájsť vo svojom duchovnom živote pravé miesto pre Božiu Matku. Ako keby sa báli, že „uberú“ na veľkosti Bohu a upadnú do nejakej scestnej nábožnosti.

Dlhé debaty o pravom mieste Ježišovej Matky v živote kresťana ma hnali napísať tento článok, ktorým by som sa s vami chcel podeliť o skúsenosť, ktorú prežívam s Pannou Máriou ja, moji známi a verím, že aj mnohí z vás, ktorí čítate tento článok.

V živote katolíka je Mária tou, ktorá vždy

ukazuje na svojho Syna. Ako? Autentickým životom Kristovho učeníka, apoštola, človeka ponoreného do modlitby. Ona je osobou, na ktorú sa môžem spoľahnúť vždy a v každej dobe. To vedel i Pán Ježiš, a preto jej pod krížom dáva starosť o Jána, ktorý je obrazom nás všetkých.

Človek 21. storočia sa na Pannu Máriu zvyčajne nepozera ako na obyčajnú ženu s bežnými problémami, s neobyčajnou vierou a úlohou. V tomto prostom vnímaní nám často bránia naše predstavy vytvorené na podklade výjavov, ktoré vidíme v našich barokových kostoloch, kde Matka Božia sedí na tróne a okolo nej lietajú tučnučká anjeli s husľami a lýrami v rúčkach. Ani mnohé gýčové obrázky, ktoré Pannu Máriu, sv. Jozefa a malého Ježiška vyobrazujú ako bezstarostnú rodinu, nám k tomuto vnímaniu veľmi nepomáhajú, pretože každý deň sme vystavení realite, ktorá je odlišná.

Verím, že na podklade týchto predstáv má mnoho ľudí problém vybudovať si vzťah k Panne Márii a zvoliť si ju ako sprievodkyňu na ceste k Ježišovi. Pozývam vás pozrieť sa na materstvo Márie jej očami. Spoznať, ako prežíva nebeské materstvo dnes, z perspektívy súčasných ľudí, žijúcich medzi nami a s nami. Možno odhalíš, ako aj teba, milý čitateľ, drží táto žena za ruku a vedie osobitnou cestičkou ku Kristovi ...

Mária je žena pochádzajúca z bezvýznamného

PANNA MÁRIA

Nazareta. Tesne pred tým, ako sa mala presťahovať k svojmu manželovi Jozefovi, sa zistí, že je tehotná, a aby toho nebolo málo, tvrdí, že počala z Ducha Svätého. Nevie, či by sa dnes na Slovensku našla dedina, kde by toto tvrdenie ľudia prijali bez uštipačných rečí a myslím, že ani v Nazarete spred dvoch tisíc rokov to nebolo inak. Iste to nemala ľahké ani ona, ani jej najbližší, no prijíma tento prvý kríž, ktorý je spojený s jej Fiat Božej vôle.

V čase, kedy má porodiť, musí s Jozefom putovať do Betlehema. Tu sa dieťaťko v jej lone rozhodne prísť na svet. Čo teraz? Mesto je plné pútnikov a niet miesta, kde by mohla pokojne porodiť. Opäť musí povedať svoje Áno, tentoraz pôrodu v špinavom chlieve. Už tieto

okamihy z jej života nám ukazujú, ako veľmi ľudský bol Máriin život. I dnes mnohé mamy musia svoje dieťa priviesť na svet v neľudských podmienkach, bojac sa o život svoj i život svojho dieťaťa.

Nehovoriac o tom, že despotov podobných Herodesovi máme v dnešnom svete viac než dosť. Mária zakúša i beznádej, ktorá dnes státisíce utečencov ženie do cudzích krajín. Narýchlo opúšťa svoju vlasť, aby zachránila život Syna pred smrťou. Neskôr, modliac sa Amen pod krížom a držiac telo svojho mŕtveho Syna, si možno vybavuje túto bolesť, ktorú prežívala pri úteku do Egypta.

Mária je teda žena bolesti, ale aj radosti. Tak ako ani náš život nie je len o utrpení, tak ani jej život nebol len bolesťou. V tom mi je Matka Božia veľmi sympatická. Pozná radosť života, veď v Evanjeliu podľa Jána sa s ňou stretáme na svadbe v Káne (pozri Jn 2,1-12). Vie vniesť pokoj i nádej do srdc ustráchaných. O tom sa môžeme presvedčiť v knihe Skutkov apoštolov (pozri Sk 1

a 2). A v neposlednom rade, v modlitbe trpezlivo prosí o vylatie Ducha Tešiteľa vo Večeradle na apoštolov. V deň Turíc sa narodila Cirkev a pri jej zrode stála Mária. I dnes pri Cirkvi a jej deťoch stojí Matka. Jeden takýto príbeh vám chcem teraz vyrozprávať.

Desaťročný Ivan chodil na jednu zo žilinských základných škôl. Darilo sa mu. Mal mnoho kamarátov a prežíval svoje detstvo naplno, so všetkými radosťami i bolesťami. V škole vynikal svojimi vedomosťami a často bavil svojich spolužiakov i učiteľov. Avšak doma už niekoľko mesiacov prežíval nepokoj. Rodičia sa stále hádali

a on i jeho
staršia
sestra

Terezka
to znášali
veľmi ťažko. Každý

večer, predtým než zaspí, prosí Boha, aby sa jeho rodičia udobrili a už sa nehádali. Žiaľ, hádky sa stupňovali a nepokoj vzrastal a vo vzduchu bolo cítiť, že sa blíži pohroma. Hoci ich rodičia nežili svoju vieru, rozhodli sa Ivanko a Terezka každú nedeľu chodiť do kostola, kde prosili Matku Božiu o pokoj v ich rodine.

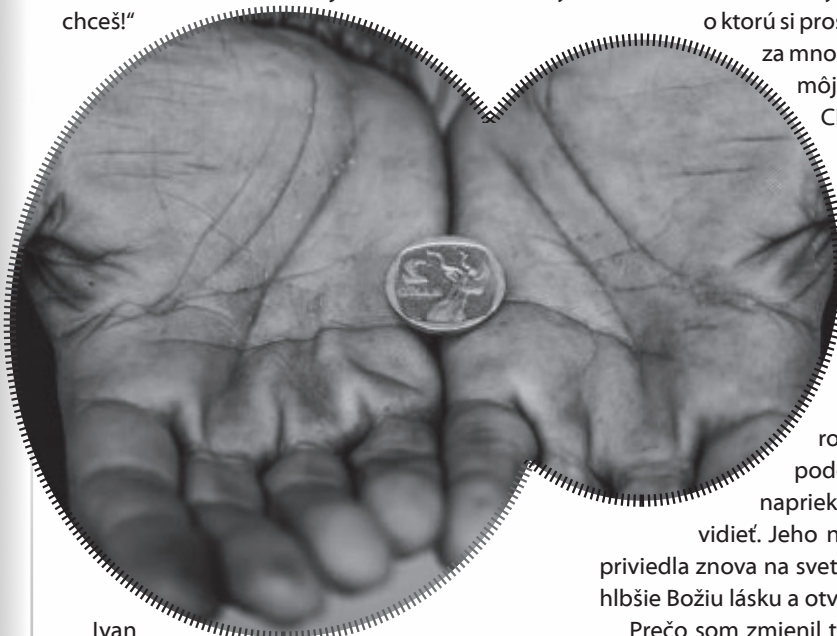
Čas utekal. Ivanko a Terezka chodievali sami do kostola, aby prosili za svojich rodičov, no aj tak sa nič nedialo, ba situácia sa dokonca ešte zhoršila. Ako blesk z jasného neba prišla správa o

PANNA MÁRIA

tom, že ich rodičia sa už rozviedli a otec odíde z domu. Terezka prestala vidieť v modlitbe zmysel, Ivanko však o to viac prosil Pannu Máriu o zázrak, modliaci sa: „Panna Mária, prosím, aby si vliala mojej mamke a ockovi lásku a ochotu obetovať sa. Mária, prosím, vypočuj ma!“ Napriek tomu sa zdalo, že nebo nepočulo.

Roky ubiehali... obaja rodičia si našli nových partnerov a zázrak nikde. Medzitým prechádzali Ivan aj Terezka pubertou a často sa dostávali do sporov s mamou a s jej novým partnerom. Ako by to nestačilo, mama sa s partnerom začala hádať, a to čím ďalej, tým častejšie. Ako sa stupňovali hádky, tak rástol v srdciach detí nepokoj a staré rany sa pootvárali... Ivan však nezabudol na svoju modlitbu k Matke Božej, ale v tento čas už hovoriac: „Panna Mária, daj mi takú rodinu, akú ty chceš!“

Ivan ťažko znášal rozbité vzťahy v rodine, a preto nachádzal útechu u kamarátov. V škole ani medzi kamarátmi však nedával najavo bolesti svojho srdca a vždy vystupoval sebavedome a pokojne, čo bolo črtou jeho povahy.

Jedného dňa sa však udialo niečo, čo mu zmenilo celý život. V kostole, kam už roky chodieval sám, ho oslovila starénka. Bol to zlomový moment jeho života, lebo mu povedala:

„Neboj sa, my sa za teba denne modlíme!“ Keď sa to dozvedel, bol prekvapený, potešený, ale aj zmätený – veď nik nevedel, čo sa v jeho vnútri deje... Nedalo mu to a začal každý deň chodiť na sv. omšu, túžiac stretnúť sa s Pánom i s ľuďmi, ktorí sa za neho modlili.

Časom mu Pán poslal do cesty i kňaza pôsobiaceho v jeho farnosti, ktorý v ňom vycítil potenciál a snažil sa ho viesť. Ivan bol prekvapený jeho otvorenosťou a priateľskosťou, pretože dovtedy sa s ničím takým nestretol. Začal postupne otvárať svoje srdce a liečba mohla začať.

Raz večer, keď v kostole nik nebol, kľakol si pred svätostánok s tým, že sa pomodlí, tak ako to robieval roky, avšak tu v jeho srdci zaznel jasný hlas: „Ivan, už som ťa vypočula, dala som ti rodinu,

o ktorú si prosil, teraz je rad na tebe! Podľa mňa, chcem, aby si nasledoval môjho Syna ako jeho kňaz. Choď a ohlasuj svetu, že môj Syn prišiel, aby všetci mohli byť spasení!“ V tom sa Ivan rozplakal, lebo si uvedomil, že Matka Božia naozaj vypočula jeho hlas.

Ivanovi rodičia sa už síce k sebe nevrátili, ale dostal dar duchovnej rodiny, ktorá ho vždy podopierala a viedla, aj napriek tomu, že to nedokázal vidieť. Jeho nová, duchovná rodina ho priviedla znova na svet, pretože skrze ňu spoznal hlbšie Božiu lásku a otvorili sa mu nové obzory.

Prečo som zmienil tento Ivanov príbeh? Lebo cezeň vidieť, ako Panna Mária mocne pôsobí i dnes. Nie vždy sa jej pomoc prejaví cez „do očí bijúce“ zázraky, no skôr skrze jej tiché a trpezlivé vedenie, na konci ktorého stojí sám Pán Ježiš s otvorenými rukami, pripravený objasť. Milý čitateľ, i dnes platia slová: „Nebolo počuť, žeby ten, kto sa k Márii utiekal, bol opustený alebo nevyslyšaný.“ Preto sa bez obáv zverme pod ochranu našej nebeskej Matky a dôverujeme jej ako Ivan z nášho príbehu.

7 bolestí

PETER PASTERNÁK

FOTO: INTERNET

Bolestí je v našich životoch veľa. Mária môže byť pre nás spolupútnikom na tejto, neraz ťažkej, ceste životom. Môžeme s ňou stráviť chvíľočku, zamyslieť sa a ísť ďalej. Odpovede na otázky pri každom zamyslení nám môžu pomôcť nájsť riešenie na niektoré naše bolesti.

1. Simeonova predpoveď o Ježišovi Kristovi (Lk 2, 34-35)

Mária sa od Simeona dozvie veľmi nepríjemnú predpoveď, týkajúcu sa Ježišovho i svojho života. Dozvedá sa, že bude trpieť, no viac ju trápi, že jej Syn má padnúť.

Neprijemné správy

Mnohým matkám sú zvestované podobné správy. „Vaša dcéra má nevyliciteľnú chorobu.“ Alebo: „Váš syn, pravdepodobne, neprežije následky autonehody.“ Koľko je na svete takýchto prípadov? Sú bolesti, lebo sú reálne a dotýkajú sa ľudských životov. Možno aj môjho.

Dozvedel som sa aj ja nejakú bolestivú správu? O mne? O mojich blízkych? Ako to zvládam? Nestrácam nádej? Dokážem sa spoliehať na Božiu dobrotu?

2. Útek do Egypta (Mt 2, 13-15)

Herodes chce zabiť dieťa. Čo cítila Mária, keď jej Jozef oznámil, že musia utiecť do Egypta, lebo jej Synovi ide o život? Mária milovala svojho Syna. Určite neváhala. Utekli. Útek však musel byť náročný. Dlhá cesta. Neprípravení. Cudzí krajina.

Nepokoje vo svete

Všetky tieto nepríjemnosti sprevádzajú mnohých utečencov. V televízii a v rádiu počujeme, koľko ľudí trpí, koľko ľudí zomiera. Nemajú pokoj. Nemajú na výber. Buď nepohodlný život, alebo žiaden. Veľa už bolo zabitých. Nechcú byť ďal-

šími v poradí. Niektorí utekajú ako Svätá rodina.

Je mi ľahostajné, čo sa odohráva vo svete? Aký je môj postoj? Je v mojich silách nejako pomôcť takýmto ľuďom? Modlím sa za nich? Myslím vo svojich modlitbách na misionárov a misijné diela? Cítim v sebe misijné povolanie?

3. Hľadanie Ježiša (Lk 2, 42-46)

Máriinou ďalšou bolesťou je hľadanie, pocit strachu, že Ježiša nenájde. Akú nádej mohla mať Mária v prvý deň hľadania? A čo v druhý? A aká veľká bola jej nádej v tretí deň? Ak mala Mária strach, určite vyvieral z toho, že mala o Ježišovi svoju vlastnú predstavu. Myslela si totiž, že ide v sprievode. No len čo zistila, že Ježiš nie je v zástupe ľudí, jej predstavy sa rozplynuli. A nastupujú obavy.

Hľadanie a hlad po Ježišovi

Človek je náboženskou bytosťou. Každý hľadá Boha, lebo Boh vpísal do srdca človeka túžbu po ňom. Nikto sa tomu nevyhne. Mnohí nevedia, čo hľadajú. Ľudia hľadajú Boha v rôznych náboženstvách, v rôznych slastiach života, v drogách... Takéto hľadanie má svoje bolesti, prináša nejedno sklamanie z nenaplnenia.

Zažil som nenaplnenie v práci, v spoločenstve ľudí, v modlitbe...? Som trpezlivý vo svojich krížach? Hľadám Boha vo svojom živote? Snažím sa zanechávať svoje predstavy a poznávať a plniť Božiu vôľu? Som trpezlivý a taktný voči hľadajúcim ľuďom? Ako sa správam k neveriacim? Som pre

nich svetlom v ich neviere?

4. Stretnutie s Ježišom na krížovej ceste (Lk 23, 27-31)

Mária stretá milovaného Syna na krížovej ceste. Vidí, že je vyčerpaný. Vidí jeho rany po bičovaní. Pozerá sa, ako na neho pľujú, ako sa mu posmieávajú. Na jeho pleciach vidí mučiaci nástroj – kríž. Vie, že je vedený na popravu, a pritom to vyzerá tak, že už samotná cesta je popravou.

Zlozvyky ako kríž na krížovej ceste

Veľa matiek vidí svojich synov, ako každý večer prichádzajú domov opití. Matka takého syna je bezradná. Vidí, že bojuje. No tiež vidí, ako neustále padá. S takýmto človekom neraz padá aj celá rodina. Boj so zlozvykmi je veľkým krížom.

Ako sa na to pozerám ja? Od-sudzujem? Zavrhujem? Alebo opačne? Zamýšľam sa nad tým, či môžem nejako pomôcť? Som pre niekoho vo svojom okolí krížom? Ako bojujem so svojimi zlozvykmi?

5. Pohľad na Ježišovo zomieranie na kríži (Jn 19, 25-30)

Ježiš je pribitý na kríž, trpí, zomiera. Dej sa rôzne veci: dialóg, ocot. Nakoniec Ježiš už len z posledných síl z kríža hovorí: „Je dokonané.“ Nakloní hlavu a zomrie. Mária videla, ako jej Syn zomrel.

Mária vidí kríže tohto sveta

Netrpí Máriino srdce pri pohľade na náš svet? Vie, čo všetko Ježiš urobil pre tento svet, pre nás. Dokonca bola pri tom. A teraz sa pozerá, ako Ježišovu lásku svet neprijíma. Pozerá sa na všetky naše kríže.

Je Ježiš stredobodom môjho života? Nezraňujem jeho lásku a lásku jeho matky tým, že si nevážim jeho vykupiteľské činy? Ako sa odráža moja láska ku Kristovi v mojom živote?

6. Prijatie mŕtveho Ježiša z kríža do lona (Lk 23, 50-53)

Ježišovo mŕtve telo skladajú z kríža. Matka si ho berie do svojho lona. Smútok a bolesť neprestávajú. Matka a mŕtvy syn. Možno by si Mária myslela, že je nespravodlivé, čo ľudia urobili s

jej synom. A mala na to právo. Ako to však naozaj bolo v jej srdci, to nevieme.

Prijímanie nespravodlivosti

Je veľa vecí, ktoré v živote neovplyvníme. V tomto veľkom svete sa deje všetko možné. Nie je v našich silách všetko ustrážiť. Často sme bezmocní. Len pozorujeme, ako sa schvaľujú rôzne zákony, ktoré nie sú v súlade s naším svedomím. Niektoré matky pozorujú, ako sa charakter ich detí postupne kazí v zlej spoločnosti ich rovesníkov. Otcovia sa dívajú na neustále klesajúci plat a sú radi, že ich z práce nevyhodia. Život ide ďalej a životné podmienky niektorých ľudí sa zhoršujú.

Ako sa mám ja postaviť k problémom tohto sveta? Upadám do relativizmu? Spolieham sa na svoje vlastné sily alebo na Božiu pomoc? Hľadal som radu u múdrejšieho človeka? Nechávam si tieto otázky iba pre seba? Mám niekoho, komu sa môžem zdôveriť?

7. Uloženie Ježišovho tela do hrobu (Jn 19, 41-42)

Ježiša vkladajú do hrobu. Matka pochováva svojho mladého Syna plného energie, života, múdrosti, sily, darov. Koľko toho ešte mohol urobiť, povedať. Koľko ľudí ešte mohol uzdraviť, potešiť.

Pochovávanie vzťahov

Ohováranie, predsudky, hnev, závisť, pýcha vedú k zabíjaniu blízkych v srdci. Koľko radosti by sme mohli s ľuďmi prežívať, keby sme sa naučili ustupovať. Koľko dobrého by sme mohli vykonať po boku talentovaných, keby sme mali v srdci pokoru a dopriali by sme takýmto ľuďom povedať svoj názor a nezávidieť im. Koľko pokoja by sme mali v duši, keby sme svoj jazyk dokázali držať na uzde. Ako by sa nám dobre zaspávalo, keby sme dokázali odpúšťať.

Pochoval som takýmto spôsobom niekoho v mojom srdci? Zatváram svoje srdce voči blížnemu ďalšou zatvrdlosťou? Snažím sa otvárať svoje srdce a takto sa učiť prijímať chyby a názory iných? Ak som urobil chybu, prišiel a ospravedlnil som sa blížnemu?

Poklady diecézy

TADEÁŠ JACKO
FOTO: INTERNET

V roku Sedembolestnej sa stretávame aj s umením. Naši predkovia mali v úcte Pannu Máriu ako Sedembolestnú. Preto sa to snažili vyjadriť aj umením, či už obrazmi, alebo sochami. V našej diecéze nachádzame jedny z najstarších piet na Slovensku, a to v meste Lipany a v Bardejove, vtedajšom kráľovskom meste.

Pieta v Kostole sv. Martina v Lipanoch predstavuje jednu z najstarších zachovaných plastík na Slovensku. Je vyrobená z lipového dreva. Patrí k typom bolestných piet nemeckej mystiky 13. a 14. storočia. Dnes stojí v skrini neogotického oltára v kaplnke sv. kríža, pôvodne však mohlo ísť o voľne stojace súsošie, možno na pozadí kríža. Pred posledným reštaurovaním v roku 1971 boli na piete zreteľné stopy poškodenia, ktoré naznačovali, že súsošie bolo používané pri liturgických sláveniach v priebehu niekoľkých storočí. Mohla byť tiež predmetom pútnického kultu Sedembolestnej Panny Márie, čo sa možno zachovalo v starom pomenovaní mestečka „Siebenlinden“ (sedem líp).

V Bazilike minor sv. Egídia v Bardejove sa nachádza bočný oltár, ktorý bol oltárom bardejovských murárov a kamenárov. Jeho najstaršou časťou je ústredné súsošie piety, vytvorené z pieskovca niekedy v rokoch 1430 – 1440. Ide pravdepodobne o import zo Sliez-

ska. Neznámy sochár na ňom uplatnil tvary tzv. mäkkého alebo českého krásneho slohu v jeho záverečnej fáze. Toto jediné kamené dielo, umiestnené v oltároch kostola, patrí k najcennejším zachovaným gotickým pietam na území Slovenska (popri kamennej piete vo františkánskom kostole v Bratislave a drevenej v Lipanoch).

NAZARET

HOC NEZNÁME MESTO,
TAJOMNÉ TO MIESTO.
MOŽNO LEN ZAPADÁKOV
PLNÝ ČUDÁKOV.

STÁVA SA ŠKOLOU
VŠAK DVOJITOU.
VYCHOVÁVA MATKU
I SYNA.

PLNIŤ TVOJU VÔĽU
NEMOŽNÉ JE ODRAZU.
VEĽKÝ KROK DO NEZNÁMA
PREDCHÁDZA DROBNÁ NÁMAHA.

KEĎ „ZDRAVAS“ ZAČUJE
IHNEĎ VŠETKÉMU DÔVERUJE.
SPRÁVNE JE TO TAKTO,
I KEĎ NETUŠÍ AKO.

VŠETKO DO OTCOVÝCH RÚK
I KONIEC PLNÝ MŮK.
NA TRI ROKY SLÁVY
DESAŤKRÁT DLHŠIE PRÍPRAVY.

VŠEDNÝ ŽIVOT V ÚSTRANÍ
NIKDY NIE JE SKLAMANÍM.
LEBO VEĽKÉ VECI
RODIA SA POMALY.

MARIÁN JAKLOVSKÝ

„Bol som uzdravený...”

ZHOVÁRAL SA: JAKUB PICHONSKÝ
FOTO: INTERNET

ROZHOVOR S O. JAROSLAVOM STŘÍŽOM

V nasledujúcich riadkoch vám ponúkame strhujúce svedectvo kňaza, o. Jaroslava Stříža, ktorý bol na hranici života a smrti. Boh ho však uzdravil z jeho „nevyliciteľnej” choroby a on naplno odovzdal svoj život Pánu Bohu v služobnom kňazstve. Je veľkým mariánskym ctiteľom a... Viac už v samotnom rozhovore.

Otec Jaroslav, povedzte nám prosím niečo o sebe, svojom detstve a mladosti.

Narodil som sa 16. 12. 1952 v Kořenci u Boskovic. Do školy som začal chodiť v Okrouhlé, kde sme sa presťahovali.

Môj tatínek tam žil ešte do roku 2004, dožil sa 85 let!

Do kostela som chodil do Benešova, ktorý je vzdálen asi 3 kilometry. Zde som bol pokrtený i biřmován.

Chodil som tam rád pešky a to v lete i v zime. Po základní škole som

vystudoval gymnázium v Boskovicích. Pak som sa snažil dostať na nějakou vysokou školu, ale beznadějně. Nikde mě nepřijali. Hrál jsem

v bigbeatové kapele, a asi šest roků v orchestru „SPEKTRUM” Boskovic. Vystřídal jsem také několik zaměstnání a též vyzkoušel práci v Olešnické masně. To byla mou poslední světskou zastávkou a posledním pokusem o vysokou školu. Pán Ježíš už toho měl se mnou zřejmě dost...

Ako sám uvádzate, že „Pán Ježíš to mal s vami už asi dosť”, asi tým narážate na chorobu, ktorú vám v tom čase diagnostikovali. Aké boli okolnosti a aká choroba vás vlastne postihla?

Ve 26 letech jsem onemocněl rakovinou, která se během roku 1980 rozšířila po celém těle. Byl jsem na dvou operacích; dále několikrát na ozařování a přijal spoustu chemoterapií. Nic to ale nepomohlo a můj konec byl zpečetěn. Měl jsem též obojstrannou rakovinu plic, bylo mi stále hůř; kašlal jsem krev... Lékaři řekli moji mamince, aby připravovala pohřeb. Dávali mi maximálně týden života!

Vieme, že ste boli nakoniec z tejto smrteľnej choroby Bohom vylicený. Ako a kde sa vaše uzdravenie odohralo?

V té době jsem byl už „obracený” po předchozím velmi vlažném životě.

To však neznamená, že jsem v minulosti nechodil do kostela na mši svatou v neděli i v zasvěcený svátek. Vždy jsem chodíval. V tomto „posledním týdnu života” jsem se rozhodl jet do Budapešti na charismatické setkání letniční církve, bylo to o víkend 1. -3. listopadu 1980. Za totality zde bylo tajné mezinárodní setkání

PANNA MÁRIA

charismaticů a viděl jsem tam skutečné zázraky uzdravení a obrácení na vlastní oči... Po vyzvání jsem přišel dopředu, aby se pomodlili i za mne. Nikoho jsem tam tehdy neznal a ani oni

pohřeb nebude. Můžete odjet domů. S Pánem Bohem!" Oni se však nedali tak rychle odbýt a mermomocí trvali na svém, společně s mojí maminkou i sestrou. Nastala velká hádka: Oni chtěli za každou cenu, abych se připravil na smrt a přijal všechny svátosti nezbytné k spáse. Já jsem to odmítl s tím, že jsem zdravý... A tak jsme se „řezali“ až téměř do rána. Ráno oba odjeli s

neznali mne. Dali mi tlumočníky manželů – profesory z Komárna. Při modlitbách v jazycích jedna paní začala ke mně prorokovat z Ducha Svatého: „Dnes jsi smrtelně nemocný, ale Ježíš tě uzdraví na těle i na duchu; a pak odevzdáš celý svůj život Pánu Bohu a staneš se sluhou Božím. Tak se stane!“ A opakovala: „Musíš věřit – tak se stane!“ A tak se stalo: BYL JSEM UZDRAVEN!

Čo sa potom dialo po návrate domov?

Doma mně čekalo nemilé překvapení: Čekal tu na mne pán farář, vzdálený strýc z Brna a řádová představená. Oba přišli na pohřeb; samozřejmě na můj! Já jsem jim řekl: „Jsem uzdraven a žádný

nepořízenou. Moje drahá maminka nevěřila, že jsem zdravý, a to po celý seminář až do primice!

Kedy po vašom uzdravení ste sa hlásili do kňazského seminára a kedy vás prijali?

Do semináře mě vzali až za tři roky. Nikdo z církevních představených nevěřil v mé uzdravení. Celých 12 let jsem byl v plném invalidním důchodu, a to i po dobu studia a ještě jako kněz v pastoraci.

Vovtedajšejdobe vládl tvrdý komunistický režim. Aké boli okolnosti prijatia do seminára a na bohosloveckú fakultu?

Když jsem se hlásil na Cyrilo-metodskou bohosloveckou fakultu, dostal jsem posudek

PANNA MÁRIA

od lékařů ze Žlutého kopce z Brna: „Neschopen jakékoliv tělesné i duševní činnosti...“ Tečka. Když to v Litoměřicích uviděla přijímací komise, spráskla ruce: „Co s tebou budeme dělat? Důchodce a ještě neschopen se hlásí na studium vysoké školy teologie. To jsme tady ještě neměli!“ Řekl jsem jim, že zajedu na „Žluťák“ do VUKEO v Brně, aby mi zrušili důchod a uschnou ke studiu na VŠ. Církevní tajemník z KSČ si mnul ruce, že mě pošle dosloužit vojnu. To se však nepovedlo ani jemu, ani jeho nástupci.

Ako to pokračovalo?

V nemocnici mě pro změnu vyhodily lékařské capacity. Oni prý vědí lépe, co dělají, než nějaká přijímací komise v Litoměřicích. A zatím, co jsem byl v Brně, „slavná“ litoměřická komise, složená ze zástupců církve a státních – komunistických orgánů – mě přijala na fakultu... A tak jsem studoval a při tom pobíral velmi slušný invalidní důchod pro tělesnou i duševní neschopnost pracovat při budování socialistické vlasti. Bylo to naprosto proti všem socialisticko-demokratickým zákonům! Ale stalo se: neschopný, umírající, invalida vystudoval Cyrilo-metodějskou teologickou fakultu; stal se knězem, sloužil Bohu a ještě při tom pobíral plný invalidní důchod! ALLELUJA!

U lidí je to nemožné, ale ne u Boha, vždyť u Boha je možné všechno. Amen. Církevní tajemník mi vyhrožoval několikrát a říkal, že jsem se dostal na fakultu podvodem a že mi to „spočítá“ strana i vláda!

Máte ešte nějakú skúsenosť s bývalým režimom?

Ještě bych rád zmínil jednu legrační věc, která se stala při volbách za totality: Bylo to v r. 1987. Samozřejmě jsem k volbám nešel. Bylo to před svěcením. Všichni spolužáci z ročníku bleskově

odvolili –
až na mne.

Přišli mě otravovat

ještě před půlnocí – dokonce představení semináře. Jinak prý zavřou fakultu a kdesi cosi. Řekl jsem, že už spím a ať mi dají všichni pokoj! Po volbách přijeli soudruzi až z Ministerstva kultury a školství: Klusák a Jelínek. Vyhrožovali mi vyhozením a tím, že nikdy nedostanu souhlas a různé další komunistické řeči. Já jsem všal už ledacos prožil, a tak mne jejich zlostné jednání jen rozveselilo. Smál jsem se jim do očí! To je ještě víc rozzuřilo a vykázali mne ven. Do zápisu napsali: není normální; nemohou se mnou nic dělat a mohu dále studovat. Nikdy nedostanu však souhlas k výkonu kněžské služby! O půl roku později byli oba soudruzi propuštěni pro neschopnost... Boží mlýny melou pomalu, ale

PANNA MÁRIA

jistě... A za rok potom padl i „věčný, všemohoucí, komunistický režim“!

Kedy ste prijali kňazskú vysviacku, kde ste pôsobili a kde pôsobíte teraz?

Kněžské svěcení jsem přijal 25. 6. 1988, t.j. o sedmém výročí zjevení Panny Marie v Medžugoriji... Rok a půl jsem působil v Liberci. Po sametové revoluci jsem byl poslán na poutní místo do Křešic u Litoměřic; a k němu patří dalších devět farností. Zde působím do dneška.

Ďakujeme o. Jaroslav za vaše slová a samozrejme za vaše svedectvo života, ktoré hovorí a o vašom hlbokom vzťahu a viery v Boha. Zahrňame vás do svojich modlitieb a aj vás prosíme o modlitbu za nás. Nech vás i vašu kňazskú službu Pán Boh požehnáva a naša Nebeská Matka nech vás ochraňuje.

Dodatok z rozhovoru: V tých 10 farnostiach (Křešice a ďalších deväť) sú 4 „mrtvé“ a 2 kostoly

zburané ešte za komunizmu. Zo všetkých kostolov a kaplniek, ktoré spravuje, mu zostal jeden nevykradnutý a nezničený od vandalov – Úšteck. A v roku 2002 mu veľká povodeň zničila v Křešiciach 2 kostoly a faru (boli tam 4 m vody). Tento 62-ročný kňaz jazdí raz za mesiac na Turzovku, kde sa obetuje pre pútnikov v úcte k Panne Márii. Nikdy nemyslí na svoju únavu, na hlad či smäd, iba na duše. Je známy aj v Medžugoriji, kde si nikdy neberie so sebou potraviny, ako my, ale žije iba z vody a z lásky k Matke. Je to pastier duší, ktorému ľudia dôverujú a majú k nemu úctu, ktorú si, ako sami hovoria, plne zaslúži. Aj my mu ďakujeme za svedectvo života s Bohom a prajeme mu, nech mu náš Pán Ježiš Kristus udelí ešte mnohé roky plné fyzického i duchovného zdravia; nech žehná jeho kňazskú službu a dáva mu potrebné dary Ducha Svätého pre vedenie duší k svätosti. Veď aj táto doba, ako každá iná, potrebuje práve svedectvo svätosti, svedectvo života v Bohu!

20 ROKOV SEMINÁRA

PETER SCHMOTZER

FOTO: SEMINÁRNY ARCHÍV

Rok 2014 bol pre našu arcidiecézu veľmi významný. Samotná diecéza oslávila 210 rokov od svojho založenia v roku 1804. S našou arcidiecézou súčasne oslavovalo aj jej srdce, Kňazský seminár svätého Karola Boromejského. Ten slávil 20. výročie svojho obnovenia.

V súvislosti s týmito jubileami bol v priestoroch seminára a teologickej fakulty pripravený veľmi bohatý program. Dopoludnia sa uskutočnila konferencia zameraná na tieto výročia. Prvú prednášku predniesol dekan teologickej fakulty v Košiciach (Cyril Hišem), ktorý hovoril o publikáciách týkajúcich sa histórie Košickej arcidiecézy. Druhú prednášku mal otec Peter Sedlák, ktorý sa dotkol témy kňazských a rehoľných osobností Košickej arcidiecézy. V tretej prednáške otec Štefan Lenčíš predstavil osobnosť Andreja Konca, kňaza pochádzajúceho z Košickej arcidiecézy, ktorý trpel počas bývalého režimu. Vyvrcholením celodenného programu bola spoločná svätá omša o 16.30 hod., na ktorej hlavný celebrant, emeritný otec arcibiskup Mons. Alojz Tkáč, vo svojej homílii hovoril o tom, ako vznikla myšlienka kňazského seminára a ako sa realizovala. Zo slov otca arcibiskupa by som vyzdvihol myš-

lienku: „Človek mieni, ale Pán Boh mení.“ Hovoril o ťažkostiach spojených s obnovením kňazského seminára, nakoniec však Pán Boh všetko krásne zariadil a skrze svoje milosti požehnal úsilie ľudí, ktorí sa pod vedením otca arcibiskupa zaslúžili o znovuoživenie seminára. Človek teda mienil zrušiť seminár, sťažiť práce pri jeho obnovení, ale Pán Boh predsa len menil a dovolil sa nám vrátiť do Košíc.

Samotný seminár má dlhú históriu. Jeho stavba začala v roku 1805. Poslucháči 1. ročníka teológie boli v Košiciach v roku 1809, aj keď budova ešte nebola dokončená. Na začiatku školského roku 1811/12 bola požehnaná budova kňazského seminára. Z úcty k prvému rektrovi Karolovi Rajnerovi pomenovali seminár podľa sv. Karola Boromejského. Tak sa v tento rok teológia prednášala pre všetky ročníky.

Seminár zažil ťažké chvíle po Viedenskej arbitráži, ktorou územie Košíc pripadlo do Maďarska. Väčšina bohoslovcov opustila Košice a v štúdiu teológie pokračovali rozptýlení po diecéznych seminároch na Slovensku. V košickom seminári ostali z nich iba deväti, ktorí pochádza-

li z tohto územia. K nim sa pripojili bohoslovci z Jágru, ktorí tam študovali pre tú časť Košickej diecézy, ktorá po vzniku Československej republiky v roku 1918 ostala v Maďarsku. Z predstavených a profesorov seminára v Košiciach sa väčšina hlásila k maďarskej národnosti.

Po vypuknutí vojny v roku 1939 boli Košice spolu s ďalším územiami južného Slovenska pridelené k Maďarsku. Po vrátení Košíc z Maďarska do ČSR v roku 1945 správa územia Košickej diecézy bola zverená biskupovi Jozefovi Čárskemu. „Cezvojnoví“ predstavení seminára odišli spolu so svojím biskupom späť do Maďarska. Košický seminár bol znova zriadený až v septembri 1945.

Štúdium v košickom seminári sa však znovu ukončilo v júni 1950. Bohoslovci mohli ešte urobiť semestrálne skúšky, ale na základe rozhodnutia štátnych orgánov sa mohli prihlásiť na osobitne organizovaný kurz. Keďže odmietli účasť, boli povolaní do osobitných vojenských útvarov. Predstavení a profesori seminára boli na konci školského roku policajne sústredení

v seminárnej kaplnke s odôvodnením, že bezpečnostné orgány musia vykonať prehliadku v celej budove, lebo majú správy, že sa tam ukrývajú zbrane. Zbrane sa nenašli, ale biskupský seminár bol zrušený.

Už 10. júla 1950 bol ústne oboznámený ordinariát v Košiciach od zmocnenia Slovenského úradu pre cirkevné veci, že Kňazský seminár sv. Karola Bo-

lený štvrtok 1992 biskup Mons. Alojz Tkáč prvýkrát verejne vyslovil svoj úmysel obnoviť kňazský seminár. Dňa 23. januára 1992, po nadobudnutí platnosti Zákona o zmiernení niektorých majetkových krívd, sa Košické biskupstvo stalo znovu majiteľom seminárnej budovy. A tak, ako už bolo spomenuté, sa v roku 1994 mohli bohoslovci opäť vrátiť do Košíc.

v bohoslovcoch, atď..?

Myslím si, že zmeny v seminári idú ruka v ruku so zmenami v spoločnosti a v Cirkvi. V roku 1994 sa spoločnosť začala pomaličky preberať z „nežného“ novembrového sna, začala sa budovať demokratická spoločnosť so všetkými svojimi „detскими chorobami“. Cirkev sa tešila dobrému menu ako jedna z víťazných novembrových in-

akademický rok 2013/2014

romejkého bude likvidovaný a jeho predstavení budú dispoňovaní do duchovnej správy diecézy.

O dva dni neskôr bola spísaná zápisnica v kňazskom seminári o prevzatí budovy kňazského seminára, ktoré prebehlo v dňoch 11. a 12. júla 1950. Budovu v použiteľnom stave prevzalo do správy Krajského národného výboru cirkevné oddelenie v Košiciach.

Po páde komunizmu na Ze-

V súvislosti s týmto jubileom sme položili zopár otázok tým, ktorí v novom seminári začínali – terajší rektor Štefan Novotný a bývalý špiatúal Dušan Škurla.

Otec rektor, boli ste medzi prvými, ktorí nastúpili do novootvoreného kňazského seminára v Košiciach. V súčasnosti ste jeho rektorom. Aké najpodstatnejšie zmeny vnímate vo formácii, v programe,

štitúcií. Bola vysvätená prvá generácia ponovembrových biskupov, obnovené kňazské semináre praskali vo švíkoch a stavali sa kostoly. V tejto „budovateľskej“ atmosfére, plnej nadšenia a veľkých očakávaní, sa reštartoval aj obnovený košický seminár. Nastupovali sme jeden ročník a bolo to najkrajšie obdobie mojej formácie, kedy sme si vytvorili taký zvláštny vzťah k semináru. Bol to náš domov, na ktorom sme pracovali, a pri-

bližne štvrtinu nášho denného programu tvorili rôzne brigády plné improvizácie. Dodnes si pamätám, ako sme so spolužiakom natierali drevené schody pri rektoráte pred návštevou dnes už svätého pápeža Jána Pavla II.. V ďalších rokoch sa preslávili jesenné „zemiakové brigády“, počas ktorých sme aj na prednáškach sedeli v montérkach, aby sme boli pripravení na hlásenie o príchode avie s nákladom zemiakov a zeleniny od štedrých darcov z farností. Pamätám si na jeden osudový večer, keď už počas večier na cúvól do dvora kamión s návesom plným zemiakov. Vykladali sme ho niekoľko hodín. Dnes sa už tento šport nepestuje, ale bohoslovci príležitostne pomáhajú na arcibiskupskom úrade a počas leta sa chystáme obnoviť letné brigády. Rovnako samozrejmosťou súčasťou nášho seminárneho života boli služby v kuchyni pri umývaní riadov. Dnes je strava zabezpečená cez firmu a umývanie riadu zabezpečujú jej zamestnanci. Zo služieb ostalo už len obsluhovanie pri stoloch pri slávnostiach, ktorých je teraz trochu viac ako za našich čias. Takže možno povedať, že život v seminári je teraz oveľa pohodlnejší ako v minulosti. Pre objektivnosť treba poznamenať, že podobne náš život v seminári pred dvadsiatimi rokmi bol „pohodlnejší“ než život bohoslovcov o jednu generáciu pred nami. Súvisí to s vývojom spoločnosti ako takej. Hlavný a veľmi markantný rozdiel je v komunikačných prostriedkoch. Internet bol v plienkach, mobily

boli len v rukách filmových hrdinov a tak sme ešte nepoznali týchto moderných „zabíjačov času“. Veľkou výzvou pre súčasných bohoslovcov je naučiť sa miere a zodpovednosti v používaní týchto prostriedkov, ktoré postupne, ak nie sú rozumne používané, berú človeku schopnosť kriticky a triezvo rozmyšľať a vytvárajú nezdravé závislosti. Ďalšou veľkou výzvou je v súčasnosti verejná mienka v spoločnosti, ktorá a priori odsudzuje každého, kto sa rozhodne stať kňazom a nálepkuje ho neľichotivými titulmi. V takejto atmosfére je veľké nebezpečenstvo, že sa bohoslovec uzavrie a zatrpkne alebo prípadne sa vystraší a cúvne pred rozhodnutím stať sa Kristovým kňazom.

Spomínate si na nejakú humornú udalosť zo seminára?

Týc h je veľa. Pri spoločných stretnutiach si ich vždy pripomíname a smeje sa z toho. Jedna nezabudnuteľná sa spája s istým bohoslovcem, ktorý mal starý počítač (286) s textovým editorom T 602, pomocou ktorého písal. Nevedel to veľmi ovládať, len písal ako na stroji. V tom čase sa prvýkrát objavila v seminári informácia, že existujú počítačové vírusy, ktoré dokážu vymazať krvopotne napísaný text, a to dokonca provo-

kačným spôsobom, keď vyskočí na obrazovku panáčik, pozameta písmenka z obrazovky a vyhodí ich. Istý bohoslovec to využil a keď si jeho kolega odbehol na chvíľu z izby, posunul mu napísaný text tak, aby sa objavila čistá obrazovka a napísal tam vetu:

„Jsem Honza vir a se e -

žral

jsem ti soubor.“

Keď sa jeho kolega vrátil, s hrôzou zalarmoval pol ročníka s prosbou o pomoc, čo robiť, lebo mu vírus zožral jeho text. Smiali sme sa na tom komisionálne niekoľko dní.

Aké spomienky máte na svojich predstavených z kňazského seminára?

Veľmi pekné. Aj napriek tomu, že nás museli napomínať, v prvých rokoch formácie sme mali veľmi rodinnú atmosféru. Bolo to krásne obdobie plné dynamiky a, samozrejme, humoru. Veľa času sme spolu trávili pri práci i pri športe. Som vďačný Bohu za to, že som mohol byť v tom

čase v seminári.

ako vychádza zo stanu a vstupuje do výtahu, ktorý ho pomaly dvíha hore na úroveň pódia s oltárom. No a druhý silný moment bol, keď prišiel k nám do budovy seminára. Dodnes je pri starom vchode do seminára jeho busta, ktorá pripomína túto vzácnu chvíľu.

Otec Dušan, donedávna ste boli špirituálom v kňazskom seminári. Vnímate určitý pokrok vo formácii oproti rokom, v ktorých ste sa formovali Vy?

Iste. Dalo by sa povedať, že niektoré zmeny vyplynuli zo zmenených vonkajších okolností, iné sú výsledkom zvažovania, hľadania reflexie. Ak mám spomenúť zmeny, ktoré súvisia s vonkajšími okolnosťami, patria tu napr. tieto: seminaristi – na rozdiel od začiatkov – dnes študujú spoločne s laikmi; kedysi nás bolo viac ako 100, dnes je seminaristov podstatne menej a je preto ľahšie vytvoriť rodinnú atmosféru, osobne sa poznať. Čo sa týka zmien, ktoré sú výsledkom hľadania formátorov, ide o: zavedenie pastoračného ročníka; rozšírenie diakonskej praxe, zmenený program pre seminaristov vyšších ročníkov; účasť na snúbeneckej príprave a iné. Formátori potrebujú múdrosť i odvahu, aby sa neprestali držať toho, čo vo formácii zostalo stále platné a na druhej strane, aby pohotovo reagovali na potreby pastoraácie, do ktorej majú seminaristi čoskoro vkročiť.

Spomínate si na nejakú hu-

mornú situáciu zo seminára?

Bolo ich veľmi veľa. No pamäť mi slabo slúži. Osobne som prežíval roky v seminári ako čas veľkej radosti v spoločenstve bratov. V tejto atmosfére nebola núdza na humor či smiech.

Áké spomienky máte na svojich predstavených z kňazského seminára?

Nebudete mi veriť, ale len tie najlepšie. Veľa som sa od nich naučil, boli k nám milí a tiež si veľmi vážim ich otvorenosť, ľudskosť, skutočné bratstvo.

Rok 1995 bol významným pre kňazský seminár návštevou Svätého otca Jána Pavla II. Čo Vám najviac utkvelo v pamäti zo stretnutia so svätcom?

Bolo to na prelome júna a júla, po skončení prvého ročníka v seminári. Celý týždeň pred návštevou pápeža som bol s ďalšími seminaristami v Košiciach, v budove seminára, kde finišovali prípravy, pretože tu mal Svätý otec popoludní odpocívať. V predvečer slávnosti sme sa viacerí seminaristi presunuli na letisko, kde sme prespali v spacákoch. Keď som sa ráno prebudil, po mojom tele liezlo množstvo hmyzu. Počas slávnosti sme sa dostali len do vzdialenejších sektorov, takže sme videli málo. Spätne ľutujem, že som Svätého otca „neprenasledoval intenzívnejšie“ – v Prešove, v Levoči, v Nitre. Uvedomil som si to nedávno, keď som si znova čítal jeho príhovory, ktoré odznali v roku 1995 na Slovensku.

Rok 1995 bol významným pre kňazský seminár návštevou Svätého otca Jána Pavla II. Čo Vám najviac utkvelo v pamäti zo stretnutia so svätcom?

Veľa hlbokých slov bolo v jeho prejavoch, ale keďže som mal vtedy na letisku v Košiciach službu v sakristii (v stane) pre kardinálov, ktorá bola v zákulisí hneď vedľa pápežského stanu za pódium, tak mi v pamäti najviac utkvela postava pontifika,

Po roku skúseností ...

FOTO: ARCHÍV SEMINARISTOV

BRANISLAV BABJAK

ŽAKOVCE

Sv. otec František nás často vo svojich príhovorochoch pozýva, aby sme Evanjelium zanesli aj na periférie. Svoj pastoračný ročník som prežil práve v takomto špecifickom prostredí „fary“ v Žakovciach. Nosná myšlienka Inštitútu Krista Veľkého sa stala na 10 mesiacov aj mojím mottom. Usiloval som sa osvojovať si ju stále viac počas rýchlo ubiehajúcich a intenzívnych dní. Vzduch pod Tatrami mi od začiatku robil veľmi dobre. Od prvého dňa som sa aj ja snažil začleniť do denného programu a podieľať sa na chode inštitútu. Byť užitočným na mieste, kde som bol „postavený“. Benediktínske heslo Ora et labora, striedania práce a modlitby, určovali aj moje dni v spoločenstve mnohých núdznych. Ráno, pred obedom a večer bola práca a všetko dianie akoby ovinuté modlitbou sv. ruženca – tou svätou „reťazou“, a tak zverované do rúk Nepoškvrnenej. Po rannej sv. omši sme sa všetci rozbehli do terénu. Tam ma čakala najrôznejšia služba.

Každý deň prinášal niečo nové, prekvapivé. Od začiatku mi boli zverení mladí, dospelávajúci chlapci a dievčatá, s ktorými som sa každý deň, okrem piatku a soboty, pripravoval do školy. Takže cvičeniu sa v trpezlivosti neboli kladené hranice. Skrze službu šoférovania, rozvážania chleba a pečiva, sprevádzania klientov, rôznych druhov fyzickej práce, príučaniu sa remeslám, som toho mohol zažiť skutočne veľa. Samozrejme, pomoc pri liturgii, ministrovanie, zastupovanie na vyučovaní náboženstva, roznášanie sv. prijímania v inštitúte i v dedine. Pripravovali sme i rôzne výlety s deťmi z fary, dediny, ale i s chlapcami, ktorí sú v socializačnom procese. Každú prvú nedeľu v mesiaci sme s nimi chodili na večer modlitby chvály

a adoráciu do Podolíncu. V utorok sme v dobrom, radostnom spoločenstve pod vedením pána kaplána mali obohacujúce biblické „stretnutia“. Často sme s chlapcami, niekedy i s dievčatami z Domu Božieho Milosrdenstva, chodievali hrať futbal do telocvične alebo na umelú trávu. Dôležitá bola iba jednoduchá prítomnosť medzi nimi, osobný kontakt, ktorý bol pre mňa priestorom na ich vypočutie a evanjelizáciu. Služby v klubovni mi dávali možnosť vypočuť si rôzne životné príbehy. Učil som sa byť ešte viac človekom, veriacim, ktorý v blízkom vidí miesto a prostriedok stretnutia sa s Bohom.

Okúsil som i pravdu a múdrosť ukrytú v slovách našich starých rodičov, že život je tou najlepšou školou. Bolo to miesto, kde som sa učil darovať život, a nie ho brať. Nedarovať ho iba raz v okamihu smrti, ale dávať ho deň za dňom. Učiť sa nechávať seba stranou a byť k dispozícii pre to, čo chce odo mňa Pán a tí druhí v ňom. To, čo ten druhý potrebuje, i keď sa mi zdajú iné veci krajšie, lepšie, dôležitejšie. Jedine tak zakúšame slobodu, slobodu od nás samých. Vtedy, keď sme užitoční, keď sme ľuďmi, ktorých svet okolo nás potrebuje, sa stáva náš život dôležitým a krásnym, má svoj hlboký zmysel. Len ten, kto svoj život daruje, nájde ho.

Iste všetci poznáte to známe latinské porekadlo: „Verba movent exempla trahunt.“ Uvedomil som si, aká vážna a potrebná je v dnešnej dobe úloha otca, kňaza, skutočného vodcu. Človeka, ktorý aj žije to, čo káže. Ochotného k druhému pokorne, v pravde sa skloniť, podať pomocnú ruku, „znižiť“ sa na jeho úroveň, usmerniť a poradiť. Ďakujem o. Marošovi i kaplánovi Jožkovi, ktorí boli a sú pre mňa v tomto príklade.

Pri pozorovaní rastu stavby hospodárskych budov a sýpok som sa mohol presvedčiť, ako všetko, nielen na dome, závisí od dobrých základov (pokory) a strechy (lásky). Každodenná rea-

lita kolobehu života mi „ukazovala“, že dávať zadarmo znamená dávať viac ako len spravodlivo. Vďaka mnohým životným príbehom ľudí okolo seba som sa len utvrdil v presvedčení, že iba život v pravde dá človeku skutočný pokoj a pravú slobodu. Pokoj, ktorý je ovocím dobrého svedomia a autentického, poctivého prežívania skutočnosti života. Prijímaním a uskutočňovaním dennodenných výziev, ktoré pre nás Pán pripravuje.

Bola to aj skúsenosť nachádzania a hľadania správneho postoja k chudobným, Rómom. Vnímať každého z nich ako svojho blízkeho, ktorého mi Boh postavil po mojej pravici, poslal do môjho života. Možnosťou poučiť sa, že niektoré veci či problémy nevyriešim. Avšak dôležité je, aký postoj zaujmem: že tomu, kto je hladný, treba dať jesť, podať mu „rybu“ a zároveň naučiť ho i tie ryby chytať. Práve na „fare“ v Žakovciach som zažil, čo znamená skutková viera – čínorodá láska. Veľmi konkrétne sa mi vybavovali slová sv. apoštola Jána, čo znamená nemilovať len slovom a ja-

zykom, ale skutkom a pravdou. A príležitostí na konkrétne skutky nebolo málo. Pomoc starým, chorým, postihnutým, bezdomovcom, závislým, deťom z rozvrátených rodín a ústavov, pomoc sirotám, slobodným matkám a všetkým núdnym, ktorí to potrebujú, bola na dennom poriadku. A akú veľkodušnosť, citlivosť a vnímavosť je potrebné nadobudnúť...

Nechýbali ani úsmevné príhody, zážitky, dobrodružstvá a nové skúsenosti. Voľné chvíle som väčšinou trávil oddychom v prírode a túrami v spoločenstve priateľov. Čas strávený v Žakovciach bol iste ďalším vzácnym kamienkom v mozaike môjho smerovania ku kňazskému povolaniu. Úprimné spoločenstvo a vrúcne, férové vzťahy ostávajú živé v mojom srdci. Čo dodať na záver? Vďaka Bohu za nevýslovný dar Jeho Prozreteľnosti! Vďaka za každého človeka, srdce, ktoré som stretol, príbehy písané samotným životom. Bol to čas požehnaný a bohatý na ovocie bratskej lásky a služby.

Miestom pre vykonávanie mojej pastoračnej praxe v uplynulom roku bola

farnosť Vranov nad Topľou – Čemerné. Je to miesto, na ktoré sa len tak nezaobíde. Hneď po mojom príchode som sa za-

pojil do brigád, ktoré sa vykonávali na dostavbe nového kostola. Maľovanie kostola, ukladanie dlažby pred ním či hádzanie do miešacky bolo počas prvého mesiaca na dennom poriadku. Po skončení brigád prišiel vytúžený deň – 13. október, ku ktorému smerovalo všetko doterajšie úsilie. V tento deň bol nový kostol Panny Márie Fatimskej slávnostne konsekrovaný. V mesiaci október som mal stretnutia s dôchodcami, na ktorých sme spolu čítali Apoštolský list Jána Pavla II. – Jeseň života, venovaný starým a chorým ľuďom. Spoločne sme o ňom diskutovali a celý list seniori prepísali na obrovský hárok papiera, kto-

PETER MALINOVSKÝ

V RANOV NAD TOPĽOU - ČEMERNÉ

rý pri sv. omši v závere mesiaca priniesli ako obetný dar. Po skončení dušičkovej oktávy sa vo farnosti začali piecť vianočné oblátky, ktoré potom putovali do mnohých farností našej košickej arcidiecézy. Mnoho zábavy, krásne spoločenstvo a výsledok námahy našich rúk – vianočné oblátky ma ešte viac zbližili s veriacimi. To isté sa odohrávalo aj v pôstnom období, počas ktorého sa piekli veľkonočné baránky. Okrem týchto milých a krásnych udalostí som sa vo farnosti venoval aj iným aktivitám. Boli to biblické stretnutia pre všetky vekové kategórie, mládežnícke stretnutia či stretnutia s miništrantmi. Okrem toho som dost svojho času trávil vo farskej kancelárii, ktorú som mal veľmi rád. Tam som robil predovšetkým farskú knižnicu, ale aj iné kancelárske veci. Samozrejme, mojou úlohou bolo aj asistovať pri každodennej sv. omši a iných liturgických sláveniach. V závere chcem poďakovať o. Marekovi, jeho kaplánovi o. Antonovi i všetkým veriacim – mladým i starším za ich prijatie a krásne strávený rok.

LUKÁŠ MOHLER

BARDEJOV

Pastoračnú prax po druhom ročníku som vykonával v historickom meste na severovýchode našej krajiny – v Bardejove, vo farnosti sv. Egídia. Mentalita staromestskej farnosti mi nebola cudzia, nakoľko sám z jednej takej pochádzam (Prešov – mesto). Hneď na začiatku môjho pôsobenia sa konala akcia pre deti a ich rodičov – Prázdninová bodka. Bola to vynikajúca príležitosť začleniť sa do partie duchovenstva (vdp. dekan, štyria kapláni a diakon) a mladých pôsobiach vo farnosti, okrem toho tiež prostredníctvom osobného kontaktu spoznať samotných farníkov.

Poslaním roka stráveného mimo seminára je na prvom mieste upevnenie viery a povolania. Dôležitým momentom pre mňa bolo i to, že som sa mohol formovať v blízkosti kňazov, ktorí už ne jeden rok pôsobia v pastorácii. Snažil som sa vnímať a všimáť si ich pôsobenie, a tak sa priučať i zbierať skúsenosti.

Z praktických činností, ktoré som vykonával, je na prvom mieste asistencia pri sv. omšiach a pobožnostiach, občasné zastúpenie kantorov v ich úlohe, keďže som tiež organista. V spojitosti s hudbou sme spolu s mládežníkmi začali pripravovať adorácie Taizé. Je to druh adorácie, počas ktorej sa opakovane spieva jedna krátka myš-

lienka s krátkymi medzihrami, a tak môže preniknúť hlboko do duše človeka. Je to

veľmi vhodný druh modlitby nielen pre mladých, ale pre všetkých, ktorí majú radi meditatívnu hudbu spojenú s kresťanským posolstvom. Vo farskom kostole sme tieto adorácie pripravovali raz mesačne a príležitostne aj na filiálke. Ďalšou mojou aktivitou boli stretnutia s miništrantmi, na ktorých sme sa venovali biblickej či liturgickej téme, rôznym hrám a keď nám to počasie dovolilo, vyrazili sme na celodenný výlet. Príležitostné manuálne práce okolo fary boli príjemným spostením a rozptýlením.

Rok pastoračnej praxe hodnotím vcelku pozitívne. Mal som príležitosť „byť súčasťou“ kňazského života, urobiť si teda reálny obraz, čo všetko každodenný život kňaza obnáša. Kontakt a práca s farníkmi je tiež veľmi prínosnou skúsenosťou. Touto cestou sa chcem zároveň poďakovať všetkým, ktorí ma počas roka stráveného v Bardejove akýmkoľvek spôsobom podporili. Úprimné Pán Boh zaplať.

PETER SCHMOTZER

BELÁ NAD CIROCHOU

Po dvoch rokoch formácie v košickom kňazskom seminári som putoval na svoju pastoračnú prax, ktorú som vykonával vo východnejších častiach nášho Slovenska, menovite v malebnej dedine rozprestierajúcej sa pod Sninským kameňom, v Beleji nad Cirochou. Keďže pochádzam z mesta, veľmi som sa tešil na dedinské prostredie.

Prvá aktivita, ktorej som sa zúčastnil, boli každoročné duchovné cvičenia pre učiteľov, ktoré sa konajú pred začatím školského roka. Hlavnou náplňou mojej praxe bola asistencia pri liturgii a pobožnostiach. Bol som zapojený aj do farskej

katechézy, najmä prípravou mladých na prijatie sviatosti birmo-

nia. Príprava trvala celý rok, stretávali sme sa raz týždenne na formálnych stretnutiach. Okrem týchto „prednáškových sedení“ sme sa raz týždenne schádzali aj pri futbale a volejbale v miestnej telocvični, kde mi mali možnosť od-

v a -

platiť všetky utrpenia, ktoré som im spôsobil úlohami a zadaniami zo stretnutí. Raz týždenne som sa stretával aj s miništrantmi, aby som im pomohol pochopiť vážnosť ich služby pri oltári. Spolu sme sa snažili naučiť, ako sa správne pohybovať v liturgickom priestore a byť nápomocným pri svätej omši. V piatky večer sme s miništrantmi v telocvični hrali futbal. Naše športové stretnúť vyústili do zúčastnenia sa arcidiecézneho volejbalového turnaja v Prešove. Napriek našim veľkým snahám sme obstáli bez značného úspechu, ale o to lepšie sme sa zabavili. Tesne pred mojim odchodom sme ešte stihli zorganizovať dekanátny futbalový turnaj, prebiehajúci v dvoch turnusoch:

mladší a starší.

Som vďačný duchovnému otcovi Aurelovi Halajčíkovi aj pánovi kaplánovi Petrovi za vzor kňazskej služby a za to, že som mohol byť uvedený do pastorácie. Každý deň som bol svedkom toho, čo v sebe zahŕňajú kňazstvo a služba ľuďom, obohatili ma množstvom skúseností. Ďakujem aj mladým a svojim birmovancom za prijatie a za spoločenstvo, ktoré sme spolu vytvorili. Na záver ďakujem všetkým (pre obmedzenosť rozsahu článku ich nemôžem vymenovať osobitne) za starostlivosť, priateľstvo a modlitby. Všetkým vyslovujem úprimné Pán Boh zaplať a prosím naďalej o modlitby v príprave na kňazské povolanie.

PETER PASTERNÁK

PŘÍCHOVICE, ČR

Ako v zime, tak i v lete, ako na jar, tak i na jeseň neuveriteľne nádherná príroda. Ako doma, tak aj v Jizerských horách úžasná atmosféra prijatia medziľudských vzťahov. Ako v našom kostole, tak aj v Příchovickom kostole, ten istý Ježiš Kristus. Ako v seminári, tak aj v tíme p. Jozefa Kadlica: formácia, spolupráca, vzájomné obohatenie, krásny spoločný život... To je pár skutočností, ktoré sprevádzali moje srdce, smerujúce ku kňazstvu, celý rok na pastoračnom ročníku v Příchoviciach v Českej republike.

zostával z rôznych hier, športu, turistiky, spoločnej práce (upratovanie fary a kostolov, rúbanie dreva, varenie, pranie, žehlenie...), opekačiek, hudobného a divadelného programu, rôznych

modlitieb (ruženec, adorácie...), modlitbových večerov a každý deň sme mali spoločnú svätú omšu. Všetok čas na fare sme trávili spoločne, vrátane jedla.

Táto malá dedinka sa nachádza v severných Čechách, pri väčšom meste Liberec, na hranici Jizerských hor a Krkonoš. K farnosti Příchovice okrem farského kostola patria aj filiálky Horný Polubný a Desná. Počet farníkov tam bol podstatne nižší než u nás. Pastorácia v Příchoviciach teda spočívala hlavne v službe v centre pre mládež. Tiež je dôležité spomenúť, že farnosť sa nachádza v turistickej oblasti, preto najmä v nedele do našich kostolov zavítal aj pekný počet turistov, ktorí zväčšili naše spoločenstvo.

Počas svojej praxe som vykonával službu kostolníka, miništranta, šoféra a hlavne spolu so svojimi tromi kolegami z laických kruhov som vytváral atmosféru prijatia a spoločenstva pre mladých. Spoločne sme pripravovali zábavný, dobrodružný a duchovný program. Ten väčšinou po-

Spoločenstvo v tíme s laikmi a pánom farárom mi prinieslo do života bohaté skúsenosti v oblasti medziľudských vzťahov. Spoločenstvo s mladými, ktorí k nám prichádzali prehlbovať vieru, mi dodalo veľa skúseností v oblasti práce s mládežou, ako po praktickej stránke (vymýšľanie a organizovanie programu, hra na nástroje...), tak aj po duchovnej stránke (odovzdanie sa plne do služby, modlitba, zdieľanie duchovného života...). Z času na čas k nám prichádzali kňazi, ktorí kedysi pôsobili v tomto centre, a tiež aj iní kňazi angažovaní v pastorácii mládeže. Stretnutia s nimi boli vždy povzbudením a posilou do ďalšieho dozrievania a rastu v povolani.

Za celú prax v Příchoviciach som Bohu a ľuďom, ktorí mi pomáhali a mysleli na mňa vo svojich modlitbách, veľmi vďačný.

Aby ti pri mne bolo dobre

MARIÁN JAKLOVSKÝ

FOTO: WWW.MSTRETNUCIA.SK

Tak ako minulé leto, aj tento rok sa niekoľkí z nás, košických seminaristov, zúčastnili týždňového kurzu pre manželov pod názvom „Manželské stretnutia“. Tie prebiehali v termíne 5.-13.7.2014. Stretlo sa tu 148 manželských párov, ich skoro 250 detí a asi stovka animátorov, ktorí sa venovali deťom počas prednášok pre manželov. Teda spolu asi 650 ľudí.

Manželské stretnutia ako také vznikli vo Fínsku. Asi pred 25-timi rokmi sa dostali na územie susednej Českej republiky a od roku 1994 prebiehajú aj u nás. Najprv to bolo len zopár rodín, zopár manželských párov. Postupne toto dielo rástlo a asi pred desiatimi rokmi vznikol tzv. druhý turnus. Patronát nad týmto dielom neskôr prebrali saleziáni. Keďže dopyt je stále väčší ako kapacita, tento rok vznikol aj „tretí turnus“, ktorý prebehol v jeseni. Asi tretina párov nášho „prvého turnusu“ bola na MS tento rok prvýkrát. Avšak, našli sa aj takí, ktorí tam chodia pravidelne už 17 rokov. Teda mnohí sa poznajú dlhé roky a vznikajú silné priateľstvá. Najmladší pár bol sobášnený len pred siedmimi mesiacmi. Iní zas mali za sebou už vyše 40 rokov spoločného života.

Program bol počas celého týždňa skoro rovnaký. Po raňajkách a odovzdaní detí do skupiniek za-

čala o 8.30h prednáška. Po nej nasledovala práca v skupinkách. V každej skupinke boli 4 manželské páry, výnimkou bola naša skupinka „na náčuvoch“ s 3 bohoslovcami, 2 diakonmi a rehoľnou sestrou pod vedením skúseného manželského páru. Po

obede a sieste sa deťúrence opäť rozbehli

do skupiniek a pre manželov za-

čala o 14.30h ďalšia pred-

náška, potom stretnu-

tie po skupinkách.

Vrcholom dňa

bola spoločná

svätá omša

aj s deťmi.

Nasledo-

vala večer-

a zväčša

voľný

večer ale-

bo voliteľ-

ný program.

Z á k l a d -

ným heslom

tohto stretnutia je:

„Chcem, aby ti bolo

pri mne dobre.“ To, samo-

zrejme, nekončí odchodom do-

mov, ale má sa preniesť do každodenné-

ho života a stať sa akýmsi životným mottom. Zo

svedectva mnohých vieme, že to nie je vôbec jed-

noduché. Aj títo „manželáci“ (účastníci kurzu) rie-

šia každodenné problémy ako väčšina populácie:

nezhody a hádky, financie, deti v puberte či alko-

holizmus a iné neduhy. Ako sami vravia, rozdiel

nie je v počte problémov, ale v tom, ako sa ich snažia riešiť.

Jednotlivé prednášky mali samotní manžel- lia, ktorí sú už dlhodobými účastníkmi kurzu. Niekedy to bolo viac o informáciách, ale zväčša pre- vládalo svedectvo ich života, ako si s konkrétnym problémom poradili, resp. sa s ním dlho trápi- li. Z preberaných tém spomeniem aspoň niekto- ré: Krízy v manželstve a ničitelia lásky, Zdravé se- bavedomie, Odpustenie, Rozdiely medzi mužom a ženou, Základy komunikácie, Vyjadrovanie po- citov, Napĺňanie potrieb manželov. Po prednáške vždy nasledovala práca v skupinkách, kde manž- elia podrobnejšie rozoberali tieto témy či rozprávali o svojich problémoch. Niektoré témy neboli pre- brané v celej skupinke, ale len medzi manželom

a manželkou medzi „štyrmi očami“.

Pre mňa osobne to bolo silné svedectvo, že (kresťanská) rodina nevymrie, ale žije a rozvíja sa. Svedectvo, že máme na Slovensku mnoho man- želov, ktorí si aj napriek mediálnym a politickým tlakom uvedomujú nenahraditeľnú úlohu rodi- ny, snažia sa čo najlepšie vychovávať svoje deti, a tak spolupracovať na „Božom kráľovstve“ už tu na zemi.

Je ťažké opísať všetko v pár riadkoch. Najlepšie je to zažiť! Preto odporúčam každému, možno už aj budúci rok, zúčastniť sa tohto kurzu. Či už máte nejaký problém, ktorý viete pomenovať a nevíete si s ním rady, alebo aj keď si myslíte, že je všetko v úplnom poriadku. Nemôže vám to uškodiť, len pomôcť, ak chcete skutočne urobiť čosi pre vášho manželského partnera či posunúť vaše manžel- stvo o krôčik dopredu. Samozrejme, týždeň na MS nie je „všeliekom“, ale len akýmsi štartovacím bodom do ďalšieho života. Viac info nájdete na www.mstretnutia.sk. A keďže dopyt je vždy väčší ako kapacita, odporúčam prihlásiť sa v dostatoč- nom predstihu. Tohtoročné prihlasovanie končí v januári, takže veľa času vám už neostáva.

BOLEŠŤ A SMŤ JEŽIŠA KRISTA

DOMINIK ADAMČÍK

FOTO: ARCHÍV BOHOSLOVCOV, INTERNET

V dňoch 10. – 11. 10. 2014 sme boli hosťami v Seminári biskupa Jána Vojaššáka v Spišskej Kapitule. Hlavným cieľom našej návštevy bola prednáška Massima Grilliho, profesora Nového zákona na Pápežskej univerzite sv. Gregora v Ríme. Táto prednáška bola predposlednou na jeho turné po Slovensku a jej témou bola Bolesť a smrť Ježiša Krista: Pohľad synoptikov a evanjelistu Jána.

Profesor Grilli začal svoj výklad konštatovaním, že človek každej doby hľadá odpoveď na otázku utrpenia a zvlášť utrpenia nevinných a detí. Svoju prednášku smeroval k vyriešeniu základného problému: „Je možné nájsť odpoveď na otázku utrpenia v Evanjeliu?“ Pre nájdenie odpovede zvolil postupnú analýzu pašiových správ Marka, Lukáša a Jána.

Začal evanjeliom podľa Marka (Mk 15, 33-39), kde čítame o temnote, ktorá je u prorokov Amosa a Joela symbolom súdu. Ježiš je na kríži predstavený ako všetkými opustený: opustili ho priatelia, učeníci, svet, dokonca i vlastný Otec. Jeho výkrik: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“ (Mk 15,34) niektorí chápu ako prejav úplnej dôvery v Boha, ktorý Ježiš citoval zo žalmu 22. Podľa profesora Grilliho tomu tak vôbec nie je, pretože žalm, ktorý je vyjadrením dôvery, kladie do Ježišových úst evanjelistu Lukáš („Otče, do Tvojich rúk porúčam svojho ducha“ Lk 23,46). V Markovom evanjeliu Ježiš zomiera ako zlodej (prekliaty), jeho výkrik je plný zúfalstva. Ježišovo prekliatie je zjavné z posledných chvíľ jeho života: učeníci v Getsemani ho nechápali, opustili ho, nespravodlivo trpel, bol oplúťý, zbitý a zavesený na drevo. Profe-

sor potom položil otázku: „Ponúka záver Ježišovho života nejakú odpoveď?“ Hneď aj odpovedal: „Rozhodne áno. Stačí si pozrieť, čo nasleduje.“ Hneď po Ježišovej smrti stotník konštatuje: „Tento človek bol naozaj Boží Syn“ (Mk 15,39). Zatiaľ čo Ježiš vo svojom výkriku hľadá Boha, stotník tvrdí, že Boh je tu prítomný, prítomný vo svojom Synovi. Stotník vyhlasuje, že v Božej neprítomnosti je Boh prítomný. Marek

teda uvádza istý paradox: „Boh je prítomný tam, kde si človek myslí, že je neprítomný.“ Boh je všade tam, kde si človek zúfa: je pri nás v tme, v strachu, v zúfaní, v opustení, pri našich neúspechoch, pošmyknutiach. Večná vôľa Boha je, že nikdy neopúšťa človeka. Teda zúfalstvo nie je rúhanie, ale zúfalstvo je miesto, kde Boh prebýva. Modlitbou teda nie je iba spievanie radostného „aleluja“, ale aj otázka: „Bože, kde si?“

Po Markovom evanjeliu nasledoval rozbor evanjelistu Lukáša. Lukáš vkladá do Ježišových úst 3 vety: „Otče, odpusť im, lebo nevedia čo robia“ (Lk 23,34), potom slová adresované zločincovi: „Dnes budeš so mnou v raji“ (Lk 23,43) a nakoniec slová adresované Otcovi:

„Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha“ (Lk 23,46). Lukáš interpretuje Ježišovu smrť ako solidárnosť, ktorá sa stavia na stranu hriešnika. Nehovorí o zmierení, ale iba o solidarite. Možnosť Ježišovej záchrany je potvrdená trojitou výzvou: „Zachráň sám seba,“ zo strany popredných mužov (Lk 23,35), vojakov (Lk 23,37) a zločincov (Lk 23,39). Ježiš sa však nezachránil, pretože je solidárny s človekom. V Ježišovi Boh ukázal, že je solidárny s každým človekom, nie však s hriechom. Boh miluje človeka, miluje svet. Nie ideálneho človeka, nie ideálny svet, ale takého, aký je. Boh sa v Ježišovi stáva akoby spolupútnikom človeka. Boh neopúšťa človeka ani vtedy, keď sa človek stavia proti Bohu.

Tretou v poradí bola Jánova správa. Ján predstavuje Ježišovu smrť z úplne inej perspektívy ako

synoptici. Ján ju glorifikuje, ona je pre neho vyvýšením Ježiša, kríž je Ježišovým trónom, utrpenie je oslavované. Ďalej profesor prepojil slová „keďže miloval svojich a miloval ich až do krajnosti“ (Jn 13,1) s poslednými slovami Ježiša na kríži: „Je dokonané.“ (Jn 19,30). Tieto pasáže v gréckom texte používajú to isté slovo: εἰς τέλος (13,1) a Τετέλεσται (19,30), ktoré sa dá preložiť ako naplnenie. V tomto kontexte to potom znamená, že žiadna slza nie je zabudnutá, žiaden smútok premlčaný, žiadne utrpenie nie je zbytočné. Boh všetko nesie k svojmu naplneniu. Preto ak veríme v lásku, aj naše zlyhania a útrapy budú premenené a prinesú úrodu.

Pre lepšie pochopenie Jánovho zámeru profesor Grilli spomenul ešte text z Jn 16, 20-21: „Budeťte žiaľit, ale váš smútok sa premení na radosť. Keď žena rodí, je sklúčená, lebo prišla jej hodina. No len čo porodí dieťa, už nemyslí na bolesti pre radosť, že prišiel na svet človek.“ Pôrod v sebe vždy zahŕňa jednak zraniteľnosť, bolesť, ubúdanie síl matky, no taktiež prináša nový život. Presne takou je aj smrť Ježiša u Jána. Smrť Pána Ježiša nie je výkrikom človeka, ktorý zomiera, ale výkrikom ženy, ktorá rodí. Jeho smrť prináša život. Jediná cesta ako zvíťaziť nad smrťou a bolesťou je láska. Bolesť nemá posledné slovo.

V liste Hebrejom 5,8 apoštol Pavol píše: „A hoci bol Synom, z toho, čo vytrpel, naučil sa poslušnosti.“ Ježiš sa naučil, pochopil, čo znamená bolesť, utrpenie, smrť na základe toho, čo pretrpel. To znamená, že bolesť môže vychovávať, či už nás, alebo ľudí okolo nás. Trpieť znamená dávať život.

PÁPEŽ BÚRAJÚCI MÚRY

BORIS BYČÁNEK

FOTO: INTERNET

PAVOL VI.

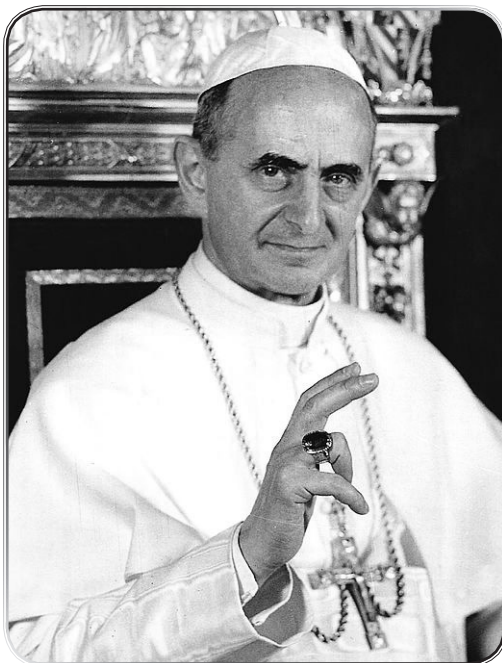
Azda málokteré storočie sa môže pochváliť, že zažilo toľko svätých pápežov ako práve dvadsať. Znie to síce ako paradox, lebo z hodín dejepisu vieme, že v dejinách len ťažko nájdeme obdobie, v ktorom by sa vylialo toľko nevinnej krvi ako v minulom storočí. A predsa, v časoch zmätku, vojen, násilia a revolúcií sa na Stolec sv. Petra usádzajú pápeži, ktorých pre svedectvo ich životov dnes voláme svätými, počnúc sv. Piom X., končiac sv. Jánom Pavlom II. Svätý otec František 19. októbra tohto roku na Námestí sv. Petra pred tisíckami veriacich blahorečil ďalšieho svojho predchodcu – Pavla VI., civilným menom Giovanni Battista Montini.

Píše sa rok 1897 a na konci septembra, v malebnej dedine Concesio pri Brescii, v rodine Montiniovcov prežívajú veľkú radosť. Rodina sa rozrástla o malého chlapčeka, ktorému rodičia dávajú meno Giovanni. Mladý Giovanni mal pre svoj život tie najlepšie podmienky, dnes by sme povedali, že sa narodil pod správnu hviezdou. Bol synom váženého advokáta a zároveň šéfredaktora katolíckeho denníka Cittadino di Brescia. Matka bola veľmi nábožná a bedlila, aby jej deti dostali dobrú výchovu a vybudovali si vzťah k Pánu Bohu.

U malého Giovanniho sa skoro ukázali jeho talenty pre učenie, preto ho rodičia poslali študovať na jezuitské gymnázium, ktoré však musel pre zlý zdravotný stav opustiť. To však neznamenalo ukončenie štúdií. Jeho otec mu zaistil najlepších domácich učiteľov. Počas svojich chlapčenských rokov odhaľuje v sebe hlas, ktorý ho volá k zasvätenému životu, a preto vstupuje do kňazského seminára. I v seminári je len externistom a býva v rodinnom

dome. Po dlhých rokoch štúdia filozofie a teológie prichádza toľko očakávaný čas vysviacky. Svoje adsum (Tu som) povedal Giovanni Battista Montini 29. mája 1920.

Diecézny biskup si všimol študijné nadanie mladého klerika. Hneď po vysviacke ho poslať doplniť si vzdelanie na Gregoriánsku univerzitu v Ríme. Večné mesto sa preňho stáva otvoreným prístavom, odkiaľ ho Pán bude posilať do svojej vinice. Po ukončení štúdia je poslaný ako tajomník nuncia do Varšavy, no opäť sa ozýva zlý zdravotný stav a musí sa vrátiť naspäť do Ríma, kde pôsobí na štátnom sekretariáte. Jeho kariérny vzrast ale ani zďaleka nekončí. V roku 1937 sa stáva asistentom tajomníka, v r. 1954 štátnym podtajomníkom a ešte

v ten istý rok ho Pán volá do ďalšej služby. Sv. otec ho vymenúva milánskym arcibiskupom. O štyri roky neskôr prijíma aj kardinálsky klobúk. Giovanni B. Montini je na vrchole kariéry, avšak Pán má pre svojho služobníka pripravenú ešte jednu úlohu. 21. júna 1963 sa zo svätopeterskej

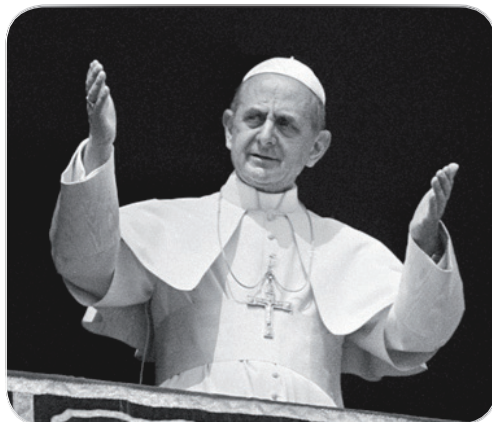

baziliky ožívajú pamätné slová: „Habemus papam! Máme pápeža!“ Stáva sa ním milánsky arcibiskup, Giovanni B. Montini, ktorý si volí meno Pavol VI.

Pre mnohých toto zvolenie nie je prekvapením. Montini bol známy svojimi schopnosťami i dobrou povestou, a preto sa javí ako najvhodnejší kandidát. V kolégiu kardinálov bol vnímaný ako mierne pokrokový a pri tom veľmi rozvážny, čo boli čnosti, ktoré sa javili ako podstatné pre nového pápeža. Pavol VI. zasadá na Petrov stolec v komplikovanej dobe plnej očakávaní a zmien. Druhý vatikánsky koncil je v plnom prúde a on je tým, ktorý musí spájať tábory tradicionalistov a liberálov. Chce pokračovať v práci svojho predchodcu Jána XXIII. a ukázať svetu ľudskú tvár Cirkvi. Giovanni Montini si berie príklad z Apoštola národov a rozhodne sa vyjsť z Vatikánu k ľuďom, aby aj na konci sveta bolo počuť hlas námestníka Kristovho. Vďaka svojim pastoračným cestám na Filipíny, do Austrálie, Indonézie, Samou, Hongkongu, Iránu, Indie a USA si vyslúžil od novinárov prezývku „Flying Paul“ (Lietajúci Pavol). Búra múry rozdelenia. V r. 1964 sa stretá s ekumenickým patriarchom Athenogorasom I., po stáročiach sa ruší vzájomná exkomunikácia medzi Rímom a Carihradom. Pavol VI. nezabudol ani na oddelených bratov z anglikánskej cirkvi a v marci 1966 sa stretáva v Ríme s Michaelom Ramseyom, canterburským arcibiskupom. Možno že sme si stále neuvedomili veľkosť týchto krokov...

Pavol VI. sa snažil svetu sprostredkovať odkaz Koncilu. Otvoriť Cirkev a pustiť do nej nový vzduch. Zrušil index zakázaných kníh a názov Svätého oficia (známeho ako inkvizícia) zmenil na Kongregáciu o náuke viery. Veľmi známym je jeho akt predania tiary (pápežskej trojitej koruny), pričom finančný obnos venoval chudobným. Pápež už nevystupuje ako monarcha, ale ako služobník služobníkov Božích.

Ako terajší pápež František, tak aj Pavol VI. sa stretol s neporozumením. Mnohí od neho očakávali radikálne zmeny, a to nielen v liturgii, ekumenizme, ale aj v morálke. Počas pontifikátu Pavla VI. vrcholí tzv. sexuálna revolúcia, ktorá volala po zrušení tabu, ktoré panovalo v sexuálnej oblasti. Niektorí sa mylne nazdávali, že pápež

bude prvý, ktorý túto „revolúciu“ privíta. Ale mylili sa. Sv. otec môže meniť mnohé veci, napr. v liturgii, v štýle vystupovania, ale nemôže sa postaviť proti Božiemu zákonu. Preto v roku 1968 vydáva encykliku Humanae vitae, v ktorej rázne odmieta mylné názory na sexualitu a stavia sa na stranu života. Táto encyklika sa stala pre mnohých kameňom úrazu. Ešte aj dnes sa medzi laikmi, kňazmi i biskupmi nájdu takí, ktorí tento dokument odmietajú. Avšak, keď sa pozrieme dnes na demografický vývoj euro-americkej civilizácie, musíme uznať, že v mnohom mal pravdu. Sexuálna neviazanosť, ktorá bola naštartovaná v sedemdesiatych rokoch minulého storočia, z nás neurobila šťastnejších ani slobodnejších ľudí. Pavol VI. rozpoznal ducha, ktorý za touto „revolúciou“ stál, a preto vydal jasné stanovisko, ktoré sa stalo nepopulárnym.

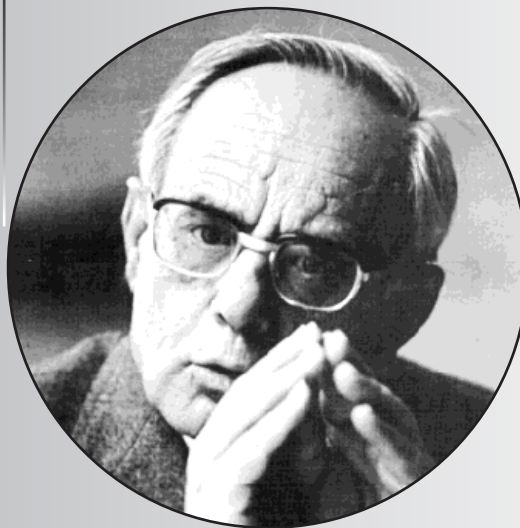
Svoj životný beh Pavol VI. ukončil 6. augusta 1978. Umiera ako mnohí starozákonní proroci. Na jednej strane obdivovaný a na strane druhej nenávidený a nepochopený. Svojim nástupcom ponechal nádherný príklad, ako priblížiť pápeža aj veriacim žijúcim na „konci sveta“. Otvoril Cirkev pre ľudí nášho storočia a prehovoril na nich zrozumiteľným jazykom. I toto je obraz svätca dnešných čias. Človek, usilujúci sa o svätosť, bude vždy jedným prijímaný a druhými opovrhovaný, ako to povedal Pán Ježiš: „Žiak nie je nad učiteľa!“ (porov. Mt 10,24). Pavol VI. sa nezľakol nátlaku, ktorý naň doliehal. Raz položil ruku na pluh a už sa neobzrel, lebo vedel, že jeho pomoc je v mene Pánovom, a týmto mottom bol pretkaný celý jeho dlhý život.

Zažil si Ho?

MATHIAS GOČÍK
FOTO: INTERNET

SKÚSENOSŤ S BOHOM V TEOLÓGII RAHNERA

Nábožný kresťan budúcnosti bude buď mystikom – ten, ktorý niečo zakúsil – alebo nebude vôbec ničím. Táto myšlienka patrí najväčšiemu teológovi dvadsiateho storočia, Karlovi Rahnerovi SJ, nemeckému kňazovi pochádzajúcemu z Čierneho lesa. Ona predstavuje veľmi výstižný sumár celej jeho teológie i života.

živého Boha. Človeka preto nazýva poslucháčom Slova, pričom poslucháč sa tu rozumie ako otvorenosť pre Nekonečno a Slovo ako udalosť slobodného Zjavenia sa všemohúceho Boha v dejinách zavŕšené v Ježišovi Kristovi. Poslucháč Slova sa takto stáva jediným možným miestom Božieho Zjavenia v dejinách. Poslucháč Slova musí odpovedať na Božie Zjavenie a Rahner zdôrazňuje, že každý aj reálne odpovedá tak ako môže a chce. Odpoveď na Božie Zjavenie môže byť buď pozitívna (prijatie), indiferentná (nezáujem), alebo negatívna (odmietnutie). Aby mohol jednotlivec odpovedať konkrétne, Boh sa v „plnosti času“ (Gal 4,4) zjavil vtelením svojho jednorodného Syna Ježiša Krista, ktorý je jediným Spasiteľom celého ľudstva. Ježiš Kristus takto ostáva večnou výzvou pre celé ľudstvo odpovedať konkrétne na Božie Zjavenie.

V tomto kontexte stručne podanej Rahnerovej teológie otvára úvodný sumár novú otázku: Prečo dáva Rahner taký veľký dôraz na skúsenosť Boha? Zvlášť v dnešnej spoločnosti, v ktorej je kríza viery a morálky evidentná, človek, ktorý nemá s Bohom skúsenosť, ktorý s ním nemá vzťah, ktorý nemá zmysel pre vieru a správne hodnoty, je podobný tomu, ktorý „si postavil dom na piesku“ (Mt 7,26). Kto Boha nezakúsil, prirodzene nevidí zmysel v rozvíjaní vzťahu s Ním, v modlitbe a už vôbec nie v prijímaní sviatostí. Ako zabrániť takému katastrofálnemu stavu, v ktorom sa človek sám slobodne vzdďaľuje od Boha, a tak nie je vôbec ničím?

Zo svojich vlastných skúseností Rahner veľmi dobre vedel, že najsilnejším motivátorom pre ži-

Rahner vo svojom učení zdôrazňuje priamu osobnú skúsenosť so živým Bohom. Podľa neho teológia musí vychádzať z toho, že človek vníma konečnosť a ohraničenosť svojho bytia a v tejto vedomosti začína túžiť po nekonečne a plnej realizácii svojho bytia. Túto realizáciu je možné jasne spozorovať v dejinách ľudstva, kde ľudia každej doby rôznym spôsobom vyjadrovali svoju vieru v nadprirodzeno. Aj z filozofie sa vie, že svojou otvorenosťou pre nekonečno je jednotlivec schopný rozumom a poznaním dôjsť k tomu, že existuje vyššia absolútna bytosť, ktorá však v tomto ponímaní ostane vždy iba filozofickou. Až explicitné Zjavenie sa Absolútnej Bytosti v dejinách odhaľuje osobného a

vot s Bohom je priama skúsenosť s Ním, ktorá premieňa srdce a vovádza do vzťahu s Ježišom Kristom. Všetkých povzbudzuje, aby zakúsili Boha osobne, lebo až vtedy vzniká opravdivá viera v Neho a hlboké presvedčenie „viem, komu som uveril“ (2Tim 1,12). Zdôrazňuje, že príležitostí na stretnutie so Všemohúcim – tak v bežných maličkostiach všedného dňa, v stretnutí s blízkym človekom alebo aj vo veľkých životných udalostiach

len ten, kto skutočne zakúsil Pána a mal s Ním priamu skúsenosť, môže o Ňom opravdivo svedčiť. On vie, prečo verí a vďaka svojej skúsenosti skutočne miluje Toho, ktorého stretol, „pretože [Boh] prvý miloval“ jeho (1Jn 4,19). Nech príde čokoľvek, takýto človek sa nezakolíše, lebo má vybudované veľmi silné spoločenstvo lásky s Bohom a vie, že jeho útočisko, spása a opora vo všetkom je Pán (porov. Ž 62,2). Aj nahliadnutím do dejín spá-

– je neskutočne veľa, len je to potrebné chcieť. Veď je to Boh sám, ktorý sa stále zjavuje každému bez rozdielu a je vždy prvým, ktorý ide v ústrety. Človek Ho počúva a odpovedá. Má možnosť slobodne sa rozhodnúť: prísť k Bohu alebo nie. Napriek tomu, Boh stále bude pozývať všetkých k sebe, lebo chce, „aby boli všetci ľudia spasení“ (1Tim 2,4). Kvôli tomu je Rahner presvedčený, že skutočné šťastie dosiahne človek až vtedy, keď pozitívne odpovie na Božie Zjavenie. Pozitívnu odpoveďou Ježišovi Kristovi je človek hlboko vtiahnutý do spoločenstva lásky s Ním, On ho berie za ruku a sprevádza ho životom.

Zo Zjavenia je jasné, že konečným cieľom človeka je stretnutie s Bohom vo večnosti. Avšak v stretnutí s Bohom už tu na zemi je možné zakúsiť zlomok tohto cieľa. Človek, ktorý takto skutočne stretol Boha a je v Ňom pevne zakorenený, má v Ňom istotu, lebo je podobný tomu, „ktorý si postavil dom na skale“ (Mt 7,24). Stretnutie s Bohom mu zapálilo srdce a je také pevné, živé a mocné, že jeho svedectvo dokáže zapáľovať srdcia iných. Takýto jednotlivec svojím životom naozaj naplňa Kristove slová: „Budete mi svedkami“ (Sk 1,8), lebo

sy možno spozorovať, že sú preplnené ľuďmi, ktorí skutočne stretli Boha. Vďaka ich skúsenosti Boha bojovali dobrý boj, beh dokončili a vieru zachovali (porov. 2Tim 4,7). Oni dávajú celému ľudstvu veľkú nádej, že to dokáže ktokoľvek. Konkrétne dnes je stále veľkým svedectvom život sv. Jána Pavla II., ktorý pritiahol mnohých k tomu, aby stále hľadali Boha, túžili sa s Ním stretnúť a tak plnšie žili svoju vieru v Ježišovi Kristovi.

Práve toto je cieľom celej Rahnerovej teológie a vôbec celého radostného posolstva Evanjelia: byť tým mystikom, ktorý v hĺbke svojho srdca osobne zakúsil Ježiša Krista a žije jedine v Ňom. Nič iné nie je dôležité, nič iné netreba hľadať, všetko navyše je úplne zbytočné a nanič, lebo nič na tomto svete nenaplní srdce človeka tak ako Boh. Aj sv. Augustín, veľký teológ raného kresťanstva, si po stretnutí s Bohom uvedomil a vyznáva: „Ty si nás stvoril pre seba Bože a nepokojné je srdce naše, kým nespočinie v Tebe!“ (Vyznania 1,1). Osobné stretnutie s Bohom a skutočný vzťah s Ním musí byť na prvom mieste a tam musí aj ostať! Až keď Ho naozaj stretneme a budeme mať v srdci, bude všetko ostatné na správnom mieste – tak v osobnom živote, ako aj v spoločnosti.

Posadnutý diablom!

IMRICH SEMAN
FOTO: INTERNET

Ak sa pozrieme na dnešnú spoločnosť a pomyselne si zalistujeme v dejinách ľudstva, uvedomíme si, že medzi nami je prítomné zlo. Odkiaľ sa vôbec vzalo, keď svet stvoril dobrý Boh? Zaujímavá otázka, ktorá ľudstvo neustále zamestnáva. My kresťania máme na to „jednoduchú“ odpoveď. Zlo je na zemi skrze slobodu človeka. Samozrejme, že to nie je až také jednoduché, ja som sa to snažil len trochu zjednodušiť a nezaťažovať vás do hlbokých filozofických a teologických debát. A možno že tá odpoveď je oveľa jednoduchšia, ako si vieme predstaviť. Ktovie...?

Namiesto teologizovania vám chcem poodhaliť kúsok z príbehu, ktorý sa skutočne stal. Nie v dávnej minulosti, ani nie tak ďaleko. Hlavnými postavami sú Boh, dvaja manželia a diabol. Klasická „story“, ktorú môže prežívať každý z nás, len v inom čase, inom prostredí a za iných okolností. Ako som už v úvode spomínal, to, že všetci máme dočinenia so zlom, je neodškriepiteľný fakt. Nieкто má s ním viac a nieкто menej skúseností.

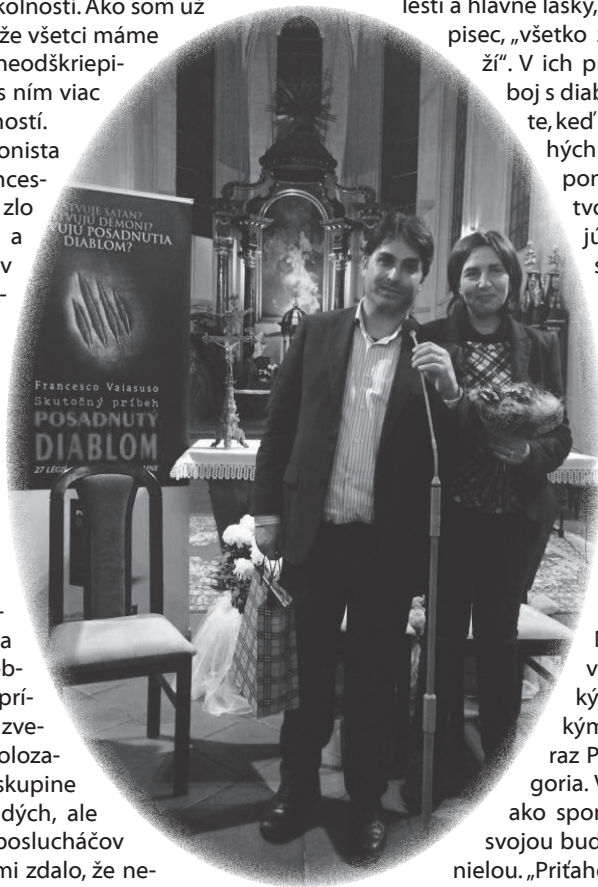
Hlavný protagonista nášho príbehu – Francesco Vaiauso – zažíval zlo vo veľmi netypickej a pre mnohých z nás v nepredstaviteľnej forme, bol posadnutý Zlym duchom.

Francescovo svedectvo života sme mali možnosť vypočuť si v seminárnom Kostole sv. Antona Paduánskeho v Košiciach 3. novembra po večernej mládežníckej svätej omši. Pri znám sa, že táto téma nepatrí medzi moje obľúbené, ale v tomto prípade zvíťazila ľudská zvedavosť, a tak som s položitým dychom v skupine niekoľko stoviek mladých, ale aj skôr narodených poslucháčov počúval niečo, čo sa mi zdalo, že ne-

patrí do tohto sveta, niečo veľmi netypické, priam divné a strašné, ale zároveň povzbudzujúce, silné a krásne. Manželia Francesco (1971) a Daniela k nám prišli z mestečka Alcama, nachádzajúceho sa na ostrove Sicília v južnom Taliansku, aby nám vyrozprávali svoj životný príbeh. Príbeh radosti, bolesti a hlavne lásky, ktorá, ako píše svätopisec, „všetko znáša a všetko vydrží“.

V ich prípade to bol priamy boj s diablom. V dnešnom svete, keď manželstvo pre mnohých nič neznamená, nám ponúkli krásne svedectvo o tom, čo znamenajú slová manželského sľubu „v dobrom aj v zlom...“.

Francesco vyrastal ako celkom normálny chlapec v kruhu rodiny. Jedinou zvláštnosťou bolo, že mal od detstva všelijaké choroby a alergie a tak tiež pociťoval odpor voči posvätným priestorom a veciam. Nič netypické pre človeka dnešnej doby, až kým sa nestretol s niekým, kto mu ukázal obraz Panny Márie z Medžugoria. V tom období (1997), ako spomína, sa stretol aj so svojou budúcou manželkou Danielou. „Príťahovala ma svojou jed-

noduchosťou. Musel som sa s ňou zoznámiť a basta!" Potom nasledovala silná túžba navštíviť Medžugorie a začal sa odvíjať sled zaujímavých životných udalostí, a popri tom sa vyvíjal aj vzájomný vzťah ich lásky, ktorý zavŕšili v októbri 2000 svadbou. Začiatok ich spoločnej cesty bol postupným odhaľovaním Francescovej „diagnózy“, ktorú definitívne poodhalil starý exorcista z Palerma – otec Matteo

La Grua. „Keď on vstúpil do môjho života, prevrátil ho hore nohami.“ Otec Matteo 29. decembra 2002 exorcizmom prinútil satana, aby sa odhalil. Bolo to strašné odhalenie, lebo sa potvrdilo, že vo Francescovi nie je len jeden zlý duch, ale dvadsaťsedem légii jeho vojska. Šokujúce odhalenie...??? Musím ešte pripomenúť, že Francescova výpoveď bola plná emócií,

doplnená typickým južanským temperamentom. Mnohé ťažké a dramatické chvíle zo svojho života opisoval ako človek, ktorý je „za vodou“, ako človek, ktorý má odvahu svedčiť o úžasnej sile nášho Boha, o tom, ako sa netreba vzdávať: „Ťažko sa to vysvetľuje, ale napriek všetkému utrpeniu som pevne veril, že Boh je s nami, že jeho ruka nie je ďaleko, ale je vystretá nad našimi hlavami.“ Zaujímavé a veľmi silné tvrdenie, ktoré v nás môže vyvolávať otázku, ako je vôbec možné, že človeka posadne zlý duch. Pamätám si, že v dave zaznela aj táto otázka: „Ako došlo k posadnutiu?“ Francesco sa usmial a odporúčal nás na knihu, ktorá opisuje jeho životný príbeh. Povieť si, marketingový ťah... Neviem, ale ja si nemyslím, že sa Francesco snažil obohacovať na náš úkor... Ako sám povedal, táto kniha, ako aj jeho rozprávania sú svedectvom človeka, ktorý bol uzdravený a oslobodený od Zlého skrze nekonečnú Božiu milosť. Jeho

výpoveď je svedectvom o tom, aký je Boh silný a ako neopúšťa svoje stvorenie. Vydáva svedectvo o tom, že diabol je už porazený. Porazil ho Ježiš Kristus na križi a diabol o tom vie...

Možno že sa niekto pousmeje a povie si: „To by bol dobrý scenár pre americký hororový film,“ alebo ma rovno pošle päťsto rokov dozadu, keď sa Európou prehnala vlna „honby na čarodejnice“, alebo ma možno

obviní zo šírenia fóbie, povedané jazykom dnešného človeka. V dnešnej spoločnosti vnímam viaceré extrémne postoje voči danej problematike. Sú ľudia, ktorí sa intenzívne venujú tejto téme, ale nezdravým postojom. Preží-

vajú pri tom veľký strach a sami tento strach rozsievajú. Na druhej strane sú totálni „ignoranti“, ktorí žijú, akoby diabla nebolo a tvrdia, že je to len výmysel Cirkvi, aby zastražovala „hlúpe ovečky“. Potom sú tu ľudia, pre ktorých sa uctievanie Satana stalo akoby životným štýlom, je to pre nich akýsi prejav „slobody“ a rebelantstva voči tradičným hodnotám spoločnosti. A potom sú to skupiny ľudí, ktoré sa venujú okultizmu a mágii v pravom slova zmysle. Našťastie, v náuke Katolíckej cirkvi máme jasne zadefinované, ako na danú skutočnosť reagovať a Sväté písmo je zdrojom pravdy a mnohých cenných rád ako žiť. V istej knihe som čítal, že diabol má dva ciele: chce klamať ľudí, lebo je veľký klamár, a zároveň chce našu pozornosť odvieť od Boha. A na záver by som vás chcel povzbudiť, aby ste boli silní vo viere: „Preto si vezmite Božiu výzbroj, aby ste mohli v deň zla odolat!“ (Ef 6,13).

„Lebo chlapček sa nám narodil, daný nám je syn“ (Lk 9,57)
Nech sa malý ležiško narodí aj vo Vašich srdciach.
To Vám prajú a v modlitbách vyprosujú
košícki biskupoveci.

